

SOUPIS MOHYLOVÝCH POHŘEBIŠŤ NA JIČÍNSKU

Eva Ulrychová

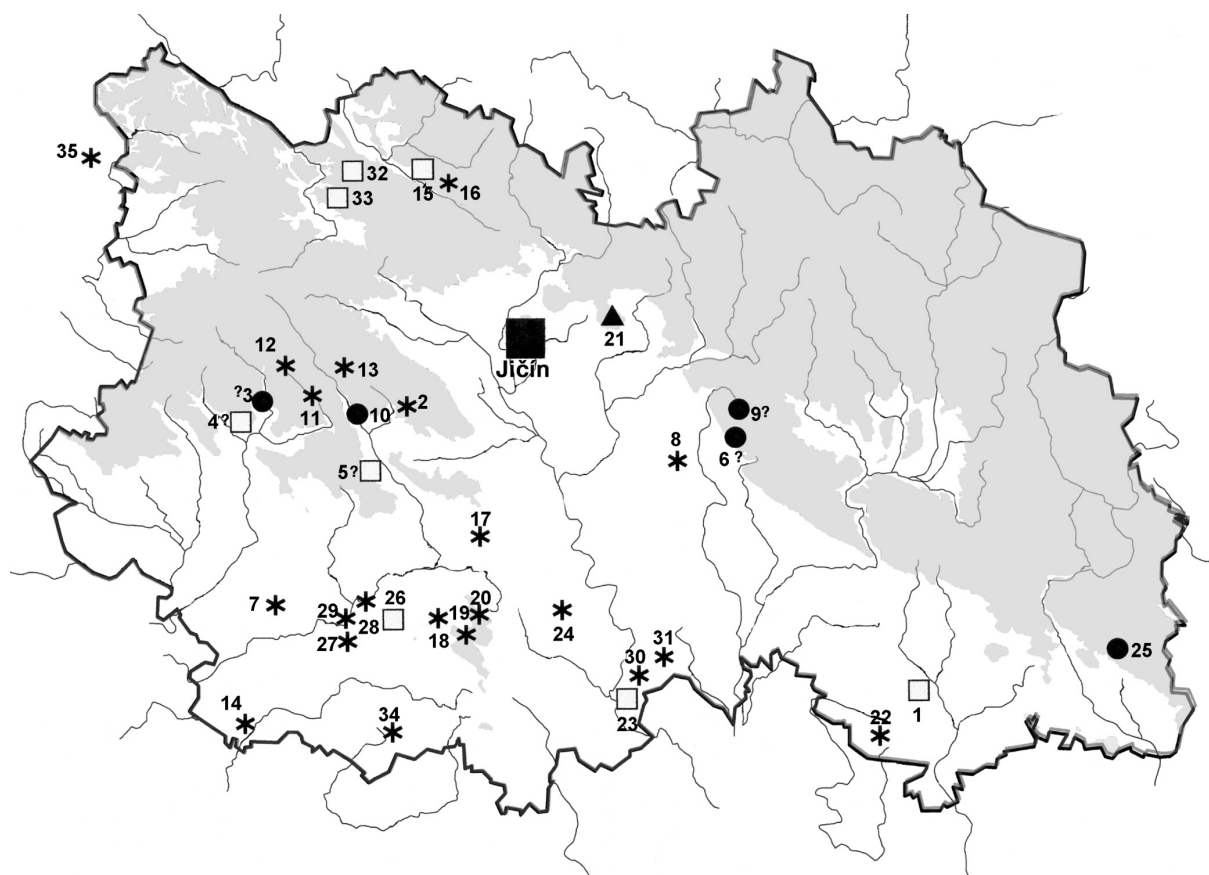
ÚVOD

Na ploše okresu Jičín je výhradně v lesích zachován poměrně velký počet mohylových pohřebišť. Mohylníky datované do doby hradištní jsou součástí východočeské oblasti mohylových pohřebišť vymezené M. Lutovským (1989a, 61, 70–71) s celkovým počtem 40 lokalit. Již ve své diplomní práci uvádí též autor z Jičínska 10 pohřebišť datovaných do doby hradištní – Bašnice, Bystřice II, Nadslav III, čtyři pohřebišť v areálu Prachovských skal (k. ú. Prachov a Zámostí), Velešice a Vršce polohy I, II (Lutovský 1984, 1–11, 17, 40–41, 48–51, 60–61, 64–65). Vzhledem k jejich snadné a občas i prováděné likvidaci při těžbě dřeva a mimořádnému zájmu ze strany hledačů pokladů bylo na Jičínsku v letech 1996 až 2001 provedeno dohledání veškerých zachovaných archeologických nemovitých památek včetně mohylových hrobů. Poslední mohylové pohřebišť bylo objeveno v říjnu 2006 v Bukvici. Součástí tohoto záměru byla přibližná lokalizace (v několika případech i pomocí letecké prospekce) těch mohylových pohřebišť, o nichž existují písemné zprávy, ale která již nejsou při pozemní prospekci patrná nebo jsou násypy již téměř zaniklé. Současně s tím byly ověřovány i početné objekty (zčásti novotvary), o nichž poskytli informace pracovníci Lesů České republiky a místní obyvatelé. Tak byla objevena i dosud zcela neznámá mohylová pohřebišť (např. Bukvice, Nečas, Slatiny).¹ Ve spolupráci s geodetickým pracovištěm tehdejšího Památkového ústavu v Pardubicích byla postupně všechna zjištěná mohylová pohřebišť (s výjimkou nedávno objevených mohyl v Bukvici) geodeticky zaměřena.

ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM

Předmětem archeologického výzkumu byla mohylová pohřebišť zachovaná v areálu Prachovských skal (k. ú. Prachov a Zámostí, Turek 1946), v Nadslavi (Turek 1954–1956) a ve Votuzi a Jeřicích (tzv. jeřický mohylník, Rataj – Vokolek 1964). Mohylová pohřebišť z Libáňska publikovali J. V. Černý (1878–1881; 1887) a J. L. Píč (1888). Nejstarší z mohylových pohřebišť v areálu Prachovských skal znovu uvedl ve své práci o časně slovanském období J. Zeman (1976). Tzv. tuřské mohyly (k. ú. Kovač) dohledal a stručně popsal Zoltán Drenko (1966). Nedávno byla publikována mohylová pohřebišť, která jsou součástí komplexu archeologických nemovitých památek zachovaných na češovské tabuli (k. ú. Slavhostice, Čtverák – Ulrychová 2001). Soupis většiny z dále uvedených mohylových pohřebišť je částí katalogu lokalit přehledné práce o raném středověku Jičínska (Ulrychová 2001).

¹ Na Jičínsku jsou téměř na celém území správního okresu nepříznivé hydrogeologické podmínky. Podloží zde tvoří nepropustné prachovce překryté asi na třetině rozlohy sprašovými půdami a hnědozeměmi středoevropského typu. V rovinách s nízkým půdním horizontem se vyskytují středně až silně podzolované půdy a pseudočernozemě s oglejenými či přímo glejovými horizonty. V regionu byly od počátku 14. století zřízeny desítky dnes většinou zaniklých rybníků s funkcí retenčních nádrží. Při uložení zemřelého na úroveň tehdejšího terénu mohl být pohřeb zcela zničen při zvlhčení až zaplavení místa a přirozeně mechanicky při jeho změně na pole. V případě potřeby vykopat hlubší hrobovou jámu bylo nutné vyhledávat místa s vyšším půdním horizontem tvořeným hlínami a jílovitohlinitými nezaplavovanými horizonty eventuelně písky. Je nápadné, že v regionu je do současnosti zachováno málo pohřebišť. Ze staršího pravěku byly objeveny jednotlivé hroby v počtu do jedné desítky. Početnější jsou jen hroby z mladší a pozdní doby bronzové a z raného středověku.

Obr. 1. Mapa mohylových pohřebišť na Jičínsku. Čísla odpovídají soupisu. Legenda: □ raně středověká mohylová pohřebiště; ● mohylová pohřebiště kultur popelnicových polí doby bronzové; ▲ mohylový hrob kultury se šňůrovou keramikou (?); * nedatovaná mohylová pohřebiště

SOUČASNÝ STAV MOHYLOVÝCH POHŘEBIŠŤ

Mohylová pohřebiště i jednotlivé mohylové hroby jsou přirozeně zachovány pouze v lesích či v jejich okrajích. Jejich počet nebo část byly doplněny o rozorané objekty zjištěné při letecké prospekci (Keteň, Nadslav III, Soběraz, Velešice, Vršce I).

Většina mohylových hrobů největšího mohylového pohřebiště (zvaného jeřické) se rozkládala ve východní části katastru Votuze a v jeho okolí na katastrech Jeřice a Třebovčice. Původně až na 200 objektů čítající pohřebiště bylo postupně ničeno při těžbě dřeva, při kácení sadu zv. Třešňovka a jeho přeměny na pole. V současnosti zůstává posledních čtrnáct mohylových hrobů bez narušení ve vzrostlém lese. Podobně bylo téměř zničeno pohřebiště v Nadslavi, v poloze III U mohyl. Jeho část překryl areál sídliště z neolitu jihovýchodně ode dvou v okraji lesa zachovaných násypů. Středem největší mohyly v Nadslavi – v poloze IV Bortovna – vede lesní cesta, přes mohyly v Sukoradech-Koutech byly v roce 2000 vlečeny pokácené stromy, přestože mohylník obchází široká lesní cesta. Beze stopy zmizely při stavbách domů a cest mohyly u kostela v Bystřici a nejspíš i tři mohyly prokopené z příkazu hraběte Ervina Schlika v Nadslavi (poloha U cesty do Štidel). Západní část mohylového pohřebiště ve Velešicích (Velešice I) byla po odlesnění místa rozorána, půdorysy násypů jsou patrné na poli při letecké prospekci. Před zánikem jsou mohylové násypy v lese Pařez v kopidlenské Oboře a dvě mohyly východně od hradíště v Konechclumí. Při archeologickém výzkumu zanikly mohyly v areálu Prachovských skal na Prachově (poloha Mršinec a Pod Přívýšinou) a v Zámostí (Holý vrch, Pod Kozím hřbetem). Až 100 mohylových hrobů mohlo být ve Vrščích, na čtyřech místech je jich zachováno celkem 17. Další mohylové hroby nejspíš vyplňovaly prostor mezi zachovanými násypy; na louce mezi polohami II, III a I je odlišnou vegetací patrných několik přibližně kruhových objektů.

Překvapivý počet mohylových hrobů byl zjištěn ve Slatinách. Starší nálezové zprávy uváděly dvě mohyly zachované a několik prokopaných mohyl nejméně na třech místech. Po lokalizaci názvu lesů mezi Jičíněvsi a Liběšicemi a jejich plošném prohledání bylo na zcela jiném místě zjištěno pohřebiště se šestnácti mohylovými hroby. Podobná situace byla podle J. V. Černého v lesích mezi Bystřicí a Libáni. Po prohledání tohoto pásu lesa byly nalezeny pouze dvě mohyly (Bystřice I). Tento výrazně svažité prostor je pokryt novotvary vzniklými při těžbě písku z Bystřického potoka. Mezi nimi mohou být další mohylové hroby.

Nově bylo objeveno mohylové pohřebiště v Nečasu, v Židovicích a v Bukvici, doplněn byl počet mohyl jižně a jihovýchodně od fortifikace Česov. Za zaniklou středověkou ves bylo vzhledem k blízkosti středověkého hrádku v Sukoradech původně považováno mohylové pohřebiště v Sukoradech-Koutech.

Pravěkým mohylovým hrobem kultury se šňůrovou keramikou byl nejspíš kruhový objekt zachycený při letecké prospekci přibližně ve středu sídliště nositelů kultury s vypíchanou keramikou východně od vsi Soběraz. Z katastru bez bližší lokace pochází sekeromlat datovaný do období kultury se šňůrovou keramikou. Na povrchu jedenácti rozoraných kruhových objektů seřazených do jedné řady v Ketni byly nalezeny raně středověké střepy.

Za zcela nejisté mohylové hroby je prozatím nutné považovat šest násypů seřazených do obloukové linie nad prameništěm vody v Mlázovicích nad koupalištěm. V okolí místa je množství recentních zásahů včetně nálezů středověkých želez v blízkosti dlouhodobě využívaného vydatného vodního pramene. K mohylám ve Volanicích nejsou přesnější lokační údaje, letecká prospekce místa jejich údajného výskytu je zatím negativní.

KATALOG MOHYLOVÝCH POHŘEBIŠŤ

1. Bašnice

Pomístní název: Dražka, Čížkův les, Bříšťanský les.

Ppč.: 422.

Poloha: v jižním okraji lesa západně od obce Bašnice, rovina, 280–282 m n. m.

Popis: mohyly zachované 10, narušené 1, zkoumané 2, nejisté 1. Mohylové násypy kruhové, oválné, největší průměr 23 m s příkopem, dva střední velikosti 16 m oba s příkopem, nejmenší 8–11 m (devět násypů), jeden s příkopem (celkem 4 násypy s příkopem).

Poslední kontrola stavu: 10. 10. 2006, bez narušení.

Archeologický výzkum (i amatérský): roku 1889 prokopány 2 mohyly. Keramika v nich nalezená je ztracena.

Dokumentace: geodetické (G) zaměření realizováno 12. 6. 1997 geodetickou skupinou Památkového ústavu Pardubice (PÚ Pardubice) ve spolupráci s Okresním muzeem a galerií Jičín (OMaG Jičín). Fotodokumentace provedena 29. 1. 1997.

Datace: RS 3.

Prameny: NZ ARÚ AV ČR, čj. 3852/1939 (J. Böhm), 1751/1955 (J. Siegel), 4014/1955 (E. Plesl), 4790/1975, 2738/1986 (J. Sigl).

Literatura: *Pič* 1909, 25; *Cechner* 1909, 27; *Zweifelhofer* 1927, 27; *Sigl* 1969, 11; *Turek* 1954–1956, 104.

Osidlení v okolí: raný středověk – Bašnice na více místech RS 4, Bříšťany RS bez bližšího určení, Dolní Dobrá Voda, Horní Dobrá Voda RS 3, RS 4, Milovice RS 4 mladší.

Návrh k zápisu do Ústředního seznamu nemovitých kulturních památek /ÚSNKP/ podán v roce 1997. Řízení zahájeno v lednu 2007.

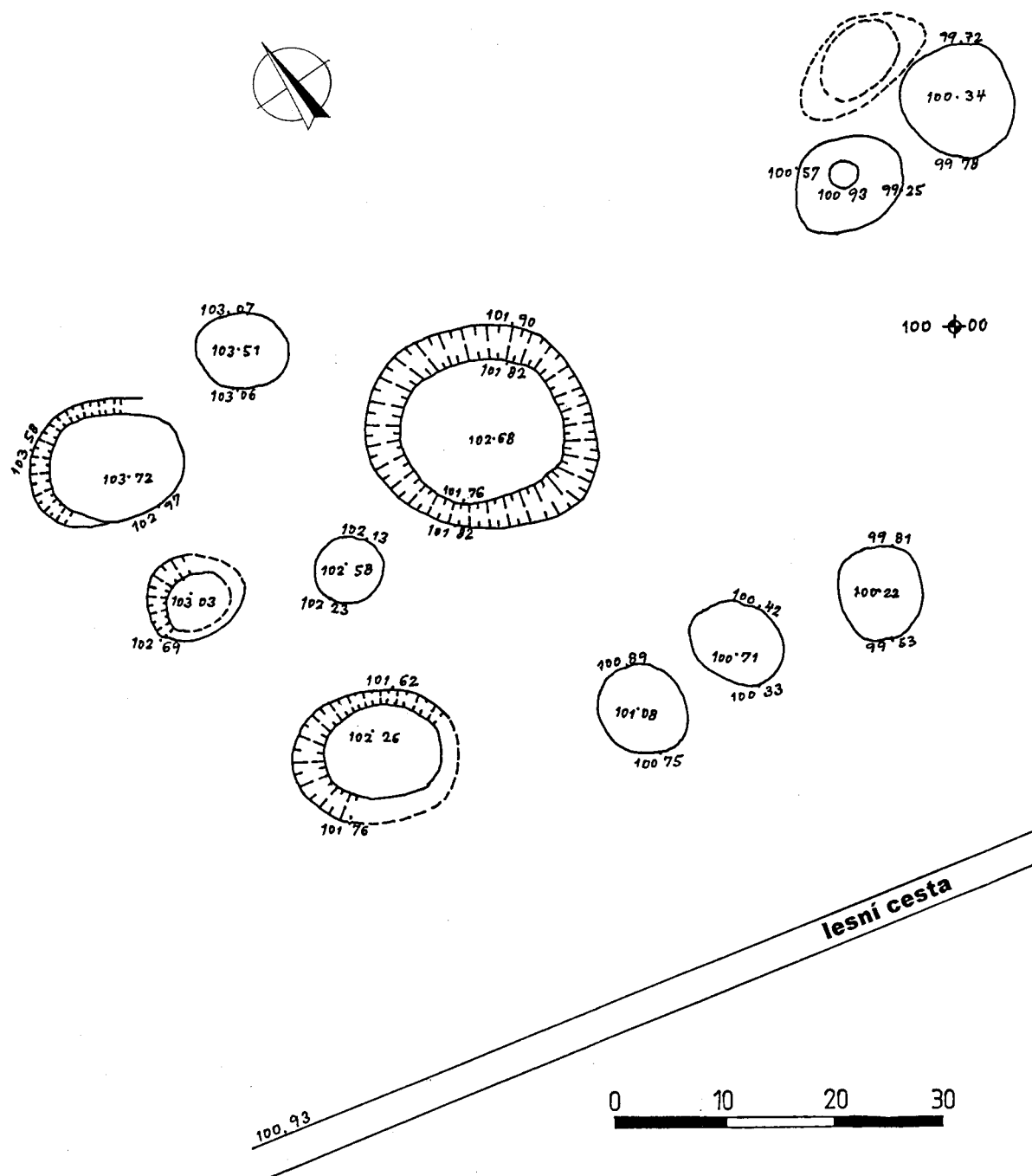
2. Bukvice

Pomístní název: Bukvicko.

Ppč.: 410/1.

Poloha: v mírném svahu k jihozápadu v okolí lesní cesty a jejich dvou odboček zachováno celkem pět mohylových násypů. Místo leží severovýchodně nad hlubokým údolím zaniklé vodoteče, asi 110 m západně od okraje lesa, v okolí cesty vedoucí jižně od kóty 349, 344–348 m n. m.

Popis: mohyly zachované 4, narušené 1, zkoumané 0, nejisté 0, jihozápadní polovina násypů je vždy vyšší. Násep I je zachován v okraji lesa při hlavní lesní cestě východozápadního průběhu a na ni kolmé vedlejší k jihu směřující lesní cestě v blízkosti novotvaru z hlíny vyházené z cesty, průměr násypu 14,5 m, výška 0, 5–0,6 m. Násep II – největší – je zachován východně u vedlejší lesní cesty, asi 90 m jižně od násypu I, průměr 12,3 m, výška 1,8 m, ko-

Obr. 2. Bašnice, okr. Jičín. Geodetické zaměření mohylového pohřebiště
(Památkový ústav v Pardubicích 1997, Benešová, Javůrek, Matoušková, Ulrychová)

lem násypu příkop široký až 1 m, v jeho vrcholu obdélný vkop. Násep III leží asi 35 m severozápadně od předchozího, je narušen k jihu směřující vedlejší lesní cestou a její odbočkou, přibližný průměr je 10 m, výška 0,3–0,4 m. Násep IV leží přibližně 39,5 m západně od násypu III, průměr je 9,5 m, výška 0,7–0,8 m. Násep V leží přibližně 36 m západně od násypu IV, průměr 15 m, výška (od jihu je vyšší) 0,5–0,7 m.

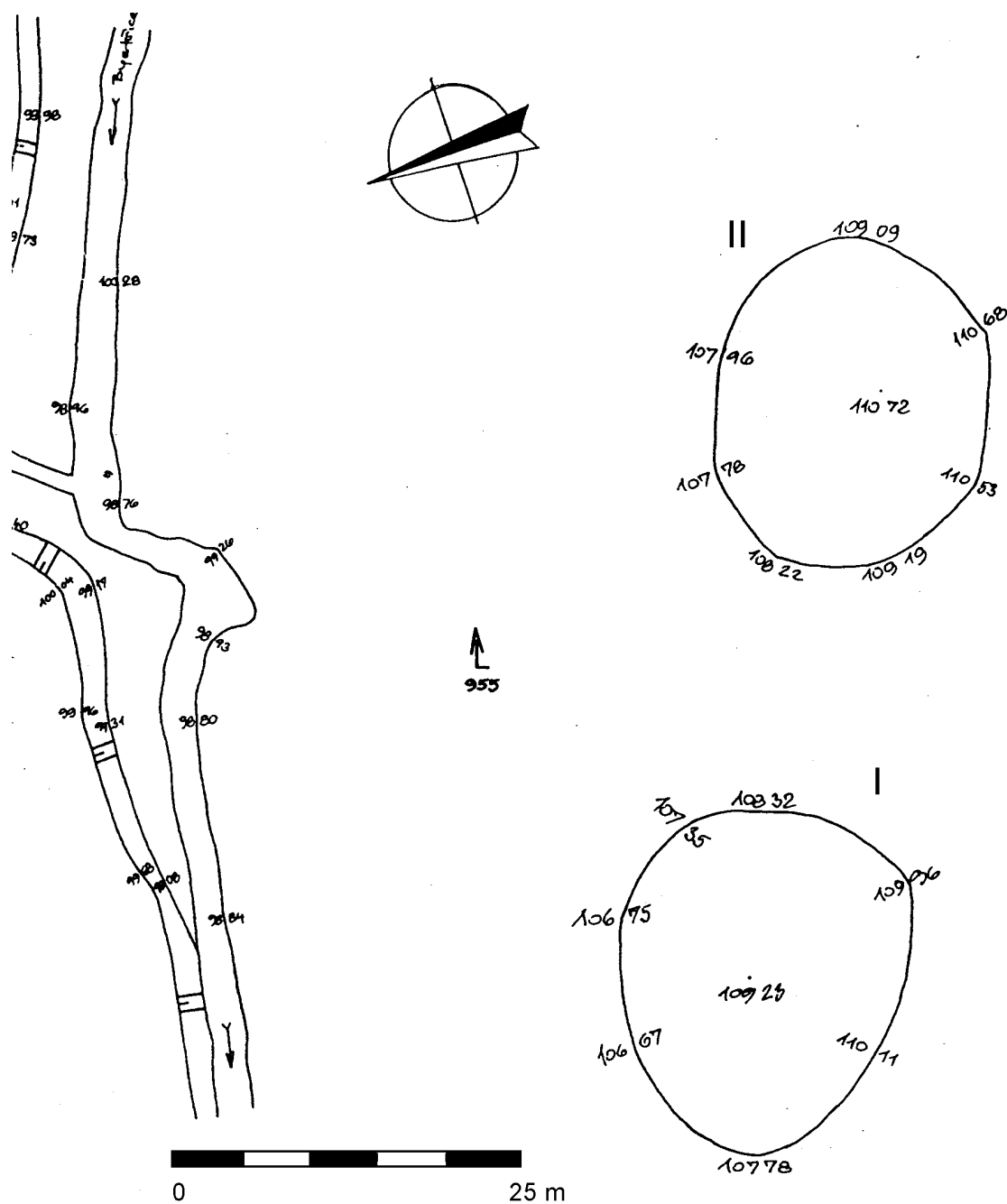
Dokumentace: 31. 10. 2006 zhotoven pouze terénní náčrt.

Poslední kontrola stavu: 1. 12. 2006.

Archeologický výzkum: mohylové pohřebiště objeveno 26. 10. 2006 při ověřování zaniklé kamenné desky s křížem u rozcestí lesních cest jižně od mohyly II.

Datace: neurčena.

Literatura: nepublikováno.

Obr. 3. Bystřice, okr. Jičín. Geodetické zaměření mohylového pohřebiště (Památkový ústav v Pardubicích 2001, Adámková, Matoušková, Ulrychová)

Osídlení v okolí: nálezy z kultur lidu popelnicových polí doby bronzové či hradištního období zatím nezjištěny.

Poznámka: přibližně 1600 m západně odtud leží v poloze Starohrádecký les mohylové pohřebiště Nadslav I a II. Návrh k zápisu do ÚSKNP podán v lednu 2007.

3. Bystřice I

Pomístní název: Bažantnice.

Ppč.: 955.

Poloha: ve svahu jihozápadně nad Bystřickým (Libáňským) potokem zachovány dva velké násypy. Nad okrajem širokého údolí s vodotečí – komunikačního koridoru do otevřené a intenzivně osídlené krajiny Libáně a okolí, 285 m n. m.

Popis: mohyly zachované 2, narušené 0, zkoumané 2, nejisté? Západní násep (mohyla I) oválný průměru 25,0×22,0 m, východní (mohyla II) jen mírně oválný průměru 25,0×25,5 m. Oba stejně vysoké 0,8–1,1 m, povrch mírně nerovný.

Poslední kontrola stavu: 10. 10. 2006, bez narušení.

Archeologický výzkum: v roce 1887 prokopány dvě mohyly J. V. Černým. Střepey nádob získané při výkopech ztraceny, v publikaci nepopsány.

Poznámka: ve svahu podél potoka směrem k Bystřici i Libáni novotvary vzniklé těžbou písku. Některé mohou ovšem být (podle starších zpráv o větším počtu mohyl) mohylovými hroby.

Dokumentace: geodetické zaměření provedeno 18. 4. 2001 PÚ Pardubice a OMaG Jičín, fotodokumentace 21. 3. 2001.

Datace: nálezy z mohyl kopaných roku 1887 ztraceny, pravděpodobně mohylové hroby obyvatel hradiště Sedlišť/Hřmenín.

Literatura: Černý 1887, 823; Ulrychová 2000, 262–263, tab. 13.

Osídlení v okolí: popelníková pole doby bronzové – hradiště Sedlišť/Hřmenín, HaB, Hřmenín, nález svitků zlatého drátu, Údrnická Lhota, dvorec (?), sídliště, výrobní okrsek (hrnčířská pec).

Návrh k zápisu do ÚSNKP podán v roce 2000. Řízení zahájeno v lednu 2007.

4. Bystřice II

Pomístní název: U kostela.

Ppč.: ?

Poloha: pod hřbitovní zdí v zahradě pana Vaníčka byly v roce 1858 „kopečky“. Při zarovnávaní zahrady majitel rozkopal několik z nich, našel popel a střepey. V jednom „kopečku“ byly i oblázky. Místo širokého rozhledu, 300 m n. m. (u kostela).

Literatura: Černý 1878–1881, 129; Píč 1909, 25; Turek 1954–1956, 108; Sklenář 1992, 35.

Osídlení v okolí: raný středověk – severovýchodně od dnešního kostela a hřbitova při budování silnice Bystřice – Střevač zničeno mladohradištní kostrové pohřebiště. Možná datace mohylového pohřebiště do doby hradištní. Při východním okraji intravilánu Bystřice střepey RS 4 mladší. Hřmenín – velmi intenzivní osídlení RS 3 mladší, RS 4 starší, RS 4 mladší. Střevač – velmi intenzivní osídlení RS 2, RS 3 starší. RS 3 mladší, RS 4 starší, RS 4 mladší.

Poznámka: že se jedná o mohylové hroby s příkopy ukazuje kresba (Sklenář 1992, tab. 1). Obdobná situace (mohylové pohřebiště a v jeho blízkosti i ploché kostrové pohřebiště) byla zjištěna v Nečasu. Osídlení v okolí obou pohřebišť je velmi intenzivní od střední doby hradištní.

5. Keteň

Pomístní název: Na panském.

Ppč.: 59/15.

Poloha: pole jižně od vsi a jihovýchodně při hlubokém újezdu, místo mimořádně širokého rozhledu do okolí, 296–300 m n. m.

Popis: při letecké prospekci 5. 4. 1995 byla dokumentována řada jedenácti přibližně kruhových šedohnědých rozoraných objektů. Sběr na místě byl proveden 7. 11. 1996. Pravděpodobně 11 rozoraných mohylových násypů (?).

Dokumentace: letecký snímek 5. 4. 1995.

Datace: zlomky nádob RS 3, M Jičín ev.č. 52/1996.

Literatura: Ulrychová 1998, 70.

Osídlení v okolí: raný středověk – hradiště Dolany RS 3, Bartoušov RS 3 starší (pohřebiště), Drahoraz RS 4 starší (hroby, depot denárů), Údrnice střepey RS 3 starší, RS 4.

6. Konecchlumí

Pomístní název: Hůra/Konecchlumská Hůra.

Ppč.: 227.

Poloha: na hřebenu asi 150 m východně od hradiště. ve výšce 400 a 402 m n. m.

Popis: mohyly (?) zachované 1, narušené 1, zkoumané 0, nejisté 0. Násyp I zachován při jižním okraji cesty touto cestou mírně narušený, průměr 6–7 m, výška 0,75 m. Násyp II je shodný ve velikosti s I, leží asi 60 m severovýchodně od násypu I.

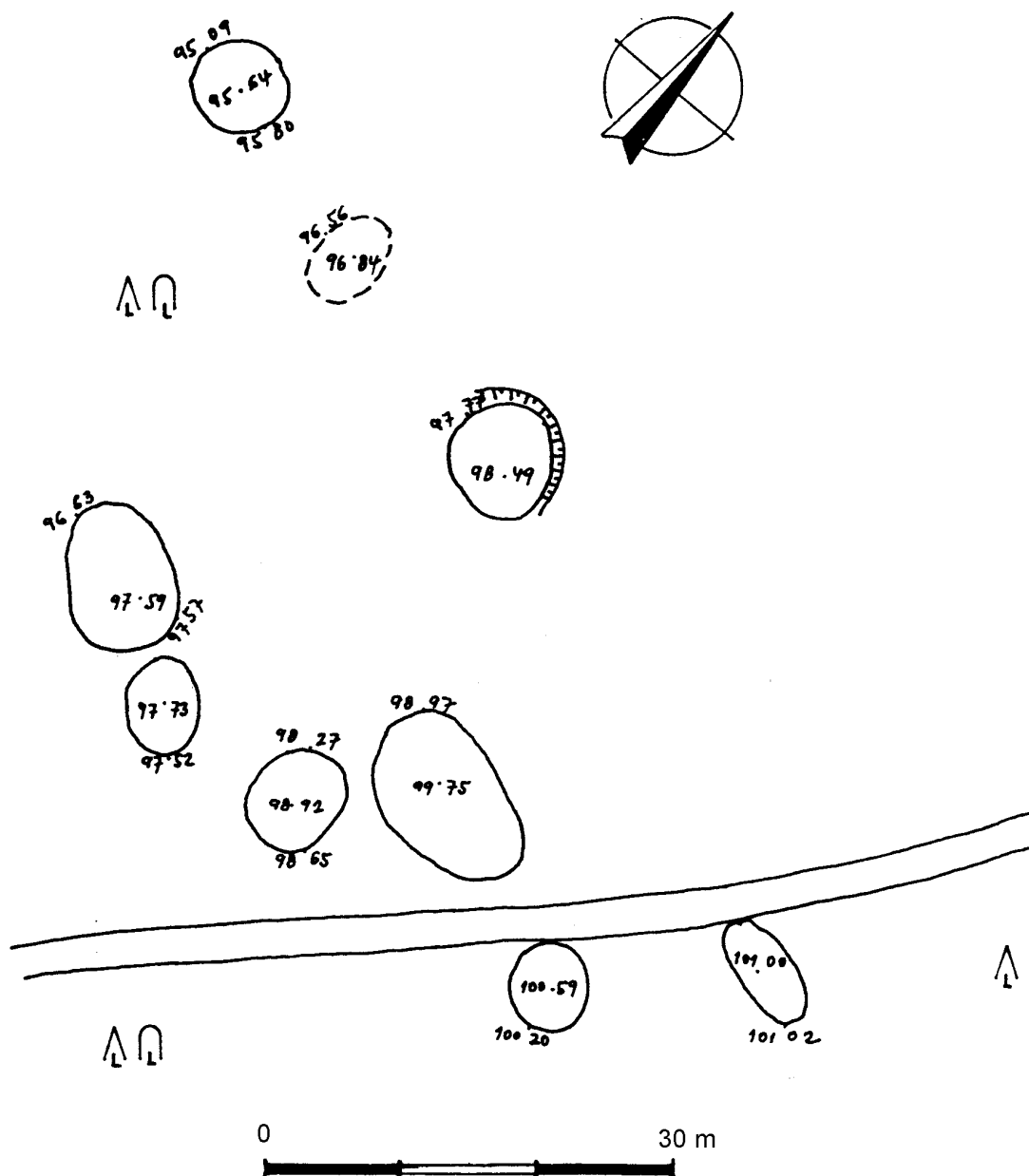
Poslední kontrola: 21. 8. 2003, bez narušení.

Dokumentace: geodetický plán nebyl zatím zhotoven, fotodokumentace 24. 5. 2000.

Datace: předpokládána příslušnost k hradišti (HaC).

Literatura: Vencl – Vokolek 1974, 344, tab. IV.

Osídlení v okolí: nezjištěno.

Obr. 4. Kopidlno, okr. Jičín. Geodetické zaměření mohylového pohřebiště (Památkový ústav v Pardubicích 1997, Benešová, Javůrek, Matoušková, Ulrychová)

Poznámka: velmi pravidelný kuželovitý, mohyle podobný útvar lokalizovaný v publikaci hradiště v roce 1974 mezi polohu I. a II. je novotvar vzniklý těžbou písku mezi hradištěm a příčnou fortifikací. Návrh k zápisu do ÚSNKP podán v roce 1997.

7. Kopidlno

Pomístní název: Obora, les Pařez.

Ppč.: 1240/4.

Poloha: severní okraj plošiny nad výrazným terénním zlomem do krajiny otevřená k severu, 240 m n. m.

Popis: mohyly zachované 8, narušené 0, zkoumané 0, nejisté 1 (byla zaměřena), přibližně 10 dalších. V listnatém lese zachováno celkem 8 nízkých oválných (4) a kruhových (4) násypů, jeden s příkopem podél východního obvodu, dva leží jižně u lesní asfaltové cesty, ostatní severně od ní až po okraj plošiny.

Velikost: největší oválný 13×8,5 m, nejmenší (kruhový jižně u cesty) průměru 6 m, výška násypů do 0,7 m. Nejméně deset dalších nejistých zanikajících mohylových násypů v okolí zachovaných mohylových hrobů. Ku-

Poloha: na okraji plošiny svažující se k jihu do ploché zavodněné krajiny, 262 m n. m.

Popis: mohyly zachované 4, narušené 0, zkoumané 0, nejisté 0. Násypy jsou seřazeny od severu k jihu. Největší I – porušen lesní cestou (starý zásah), mírně oválný násep průměru 19 m, výšky přibližně 1 m. Mohylový hrob II – jižně od násypu I, půdorysně oválný (nejmenší) průměru 8×5,5 m. Násep III leží jižně od předchozího, je mírně oválný průměru 15 m. Poslední č. IV (nejjižnější) násep je oválný rozměrů 16×12 m, jeho povrch je narušen hrabáním zvířete.

Poslední kontrola stavu: 20. 11. 2003, bez narušení.

Dokumentace: geodetické zaměření 18. 4. 2001 PÚ Pardubice a OMaG Jičín, fotodokumentace 30. 1. 1997.

Datace: neurčena.

Prameny: NZ ARÚ AV ČR čj. 390/1965 (Z. Drenko), 1857/1932 (J. Böhm).

Literatura: Drenko 1966, 37.

Osídlení v okolí: popelnicová pole doby bronzové – Vojice, HaB (sídliště?), raný středověk – Konecchlumí, sídliště RS 3, RS 4 starší, RS 4 mladší, Řeheč sídliště RS 4 mladší, Vojice RS 3 starší, RS 3 mladší, RS 4 mladší.

Návrh k zápisu do ÚSNKP podán v roce 1997.

9. Mlázovice

Pomístní název: Vlčí jámy, Nad prameny, les Šupák.

Ppč.: 1184.

Poloha: ve svahu skloněném k severu nad prameništěm vody a nad hranicí nízké vegetace, 400 m n. m.

Popis: násypy zachované 0, narušené 6, zkoumané 0, nejisté 0. V řadě zachovány dva okrouhlé a čtyři výrazně oválné násypy podobné mohylovým. Severně pod každým z nich je vyhloubená jáma. Velikost (od západu k východu): násep I 16×7 m, násep II 9×7 m, násep III průměr 7 m, násep IV 9×6 m, násep V 8×7 m, násep VI průměr 6 m.

Poslední kontrola stavu: 21. 8. 2003, bez narušení.

Dokumentace: geodetický plán nezhotoven, jednoduchý zákres v NZ ARÚ AV ČR čj. 404/1953, fotodokumentace 18. 7. 1995.

Datace: neurčena.

Prameny: NZ čj. 404/1953 (J. Siegel).

Literatura: Píč 1909, 28 (zde publikováno jako Lhota Šárovceva).

Osídlení v okolí: popelnicová pole doby bronzové – Mlázovice nálezy svitků zlatého drátu, depot bronzů, bronzové kruhy, bronzový srp (zlomky), raný středověk – RS 3 starší, RS 3 mladší (sídliště), RS 4, RS 4 mladší (sídliště, sekera).

Návrh k zápisu do ÚSNKP podán v roce 1997.

10. Nadslav I, II

Pomístní název: Starohrádecký (Starohradský) les, U Bukvice (?).

Ppč.: 130.

Poloha: v jižním okraji lesa a zčásti v oplocené lesní školce je zachováno na dvou místech 9 násypů a asi 100 m východně od prvních 3 další násypy, 311–315 m n. m.

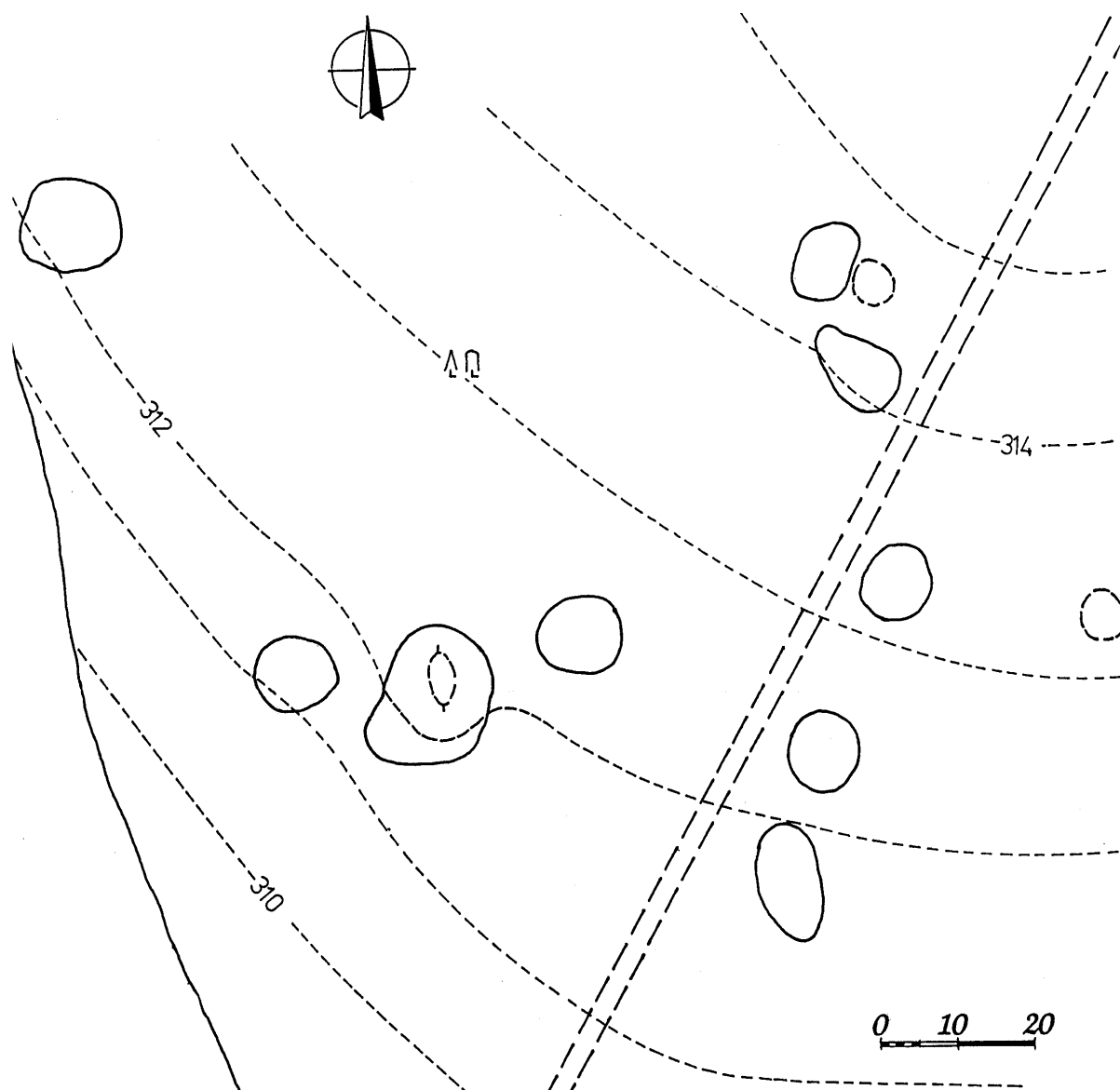
Popis: mohyly zachované 6, narušené 6, zkoumané 0, nejisté 0. Velikost – největší nepravidelně oválný násep 10×12,5 m, nejmenší kruhový průměru 3,5–4,0 m. Kumulativní mohyla (?) – jižní v řadě mohylových násypů východně od lesní cesty (rozměry 16×8 m). Západně téže cesty (rozměry 12,5×7,5 m). Největší násep narušený vkopem je laločnatě rozšířen směrem k jihu (10×12,5 m). Tři násypy byly v roce 2000 oploceny a osázeny stromky, výsadbou stromků byly narušeny je minimálně. Jeden násyp při východním okraji pohřebiště byl narušen v týdnu před 3. 7. 2002. Při revizi asi 1 m hluboké zužující se šachty (její dno bylo na úrovni okolního terénu) nebyly zjištěny žádné nálezy či archeologické situace. Násep byl jednolitý ze žlutohnědé jílovité hlíny. Odhad původního počtu mohylových hrobů činí přibližně 80 objektů.

Poslední kontrola stavu: 7. 5. 2005, bez dalšího narušení.

Dokumentace: geodetické zaměření PÚ Pardubice a Krajské muzeum východních Čech v Hradci Králové listopad 1994, fotodokumentace 11. 4. a 23. 10. 1996, 20. 11. 1997, 21. 9. 2000.

Datace: část pohřebiště lze pravděpodobně datovat do mladší doby bronzové – lužické střepy z amatérských výkopů jsou uloženy v NM Praha. J. L. Píč (1888, 354) uvádí výkop jedné velké mohyly J. V. Černým v poloze „U Bukvice“, miskou na nožce, zlomky „šálků“ a část nádoby s červeným povrchem. Sám prokopal 4 mohylové hroby (dva byly údajně bez pohřbu, u žárového pohřbu nádobka a tuhovaný střep, v poslední jen tuhovaný střep v zásepě, údajně bez pohřbu). Část pohřebiště je nejspíš z doby hradištní. Zachované nálezy jsou uloženy v NM Praha čj. 56 426–431 (k. lužická), 55 688, 55 690, 55 692–696, 55 698–700 (hradištní).

Osídlení v okolí: sběrem na poli ppč. 443/1 jihovýchodně od Starohrádeckého lesa byl sebrán soubor keramiky lidu popelnicových polí a neolitu (Ulrychová 2006, NZ).

Obr. 6. Nadslav I, II, okr. Jičín. Geodetické zaměření mohylového pohřebiště (Památkový ústav v Pardubicích 1994, Benešová, Javůrek, Kalferst, Šotola)

Prameny: NZ ARÚ AV ČR čj. 2132/1947, 2615/1949, 2616/1949 (vše R. Turek), 647/1970 (J. Waldhauser), 1676/1985 (J. Sigl, V. Vokolek).

Literatura: Černý 1888, 822; Píč 1888, 353–354; týž 1905, 284; Sigl – Vokolek 1984, 80; titíž 1982, 12; Turek 1954–1956, 136–138, 146–147.

Návrh k zápisu do ÚSNKP podán v roce 1997.

11. Nadslav III

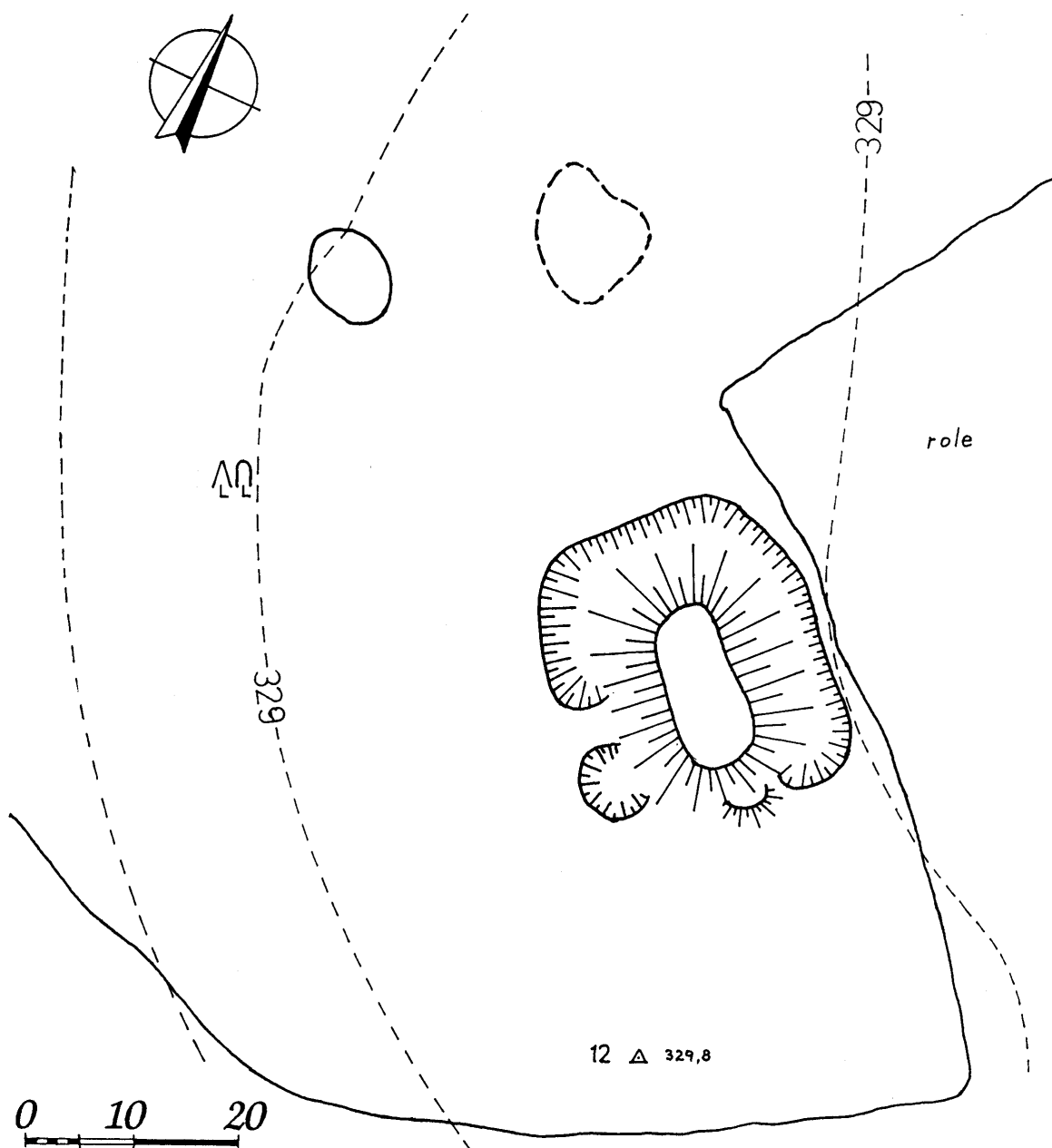
Pomístní název: U mohyl, U židovského dubu.

Ppč.: 490.

Poloha: v okraji lesa obklopeného poli zachovány dva mohylové násypy, 318 m n. m.

Popis: mohyly zachované 1, narušené 1, zkoumané 1, nejisté 1. Velký obdélný násyp narušený lineárními průkopy plochy 26×30 m, výšky 1,8 m obklopený mělkým příkopem šíře až 2 metry a hlubokým do 0,7 m byl považován za středověký hrádek. Druhý násyp je oválný 10×7,5 m, vysoký do 0,5 m. Severovýchodně od něho není již patrný nejistý násyp zaměřený ještě v roce 1994 (v místě proběhlo kácení a průklest lesa).

Poslední kontrola stavu: 7. 5. 2005, bez dalšího narušení.

Obr. 7. Nadslav III, okr. Jičín. Geodetické zaměření mohylového pohřebiště (Památkový ústav v Pardubicích 1994, Benešová, Javůrek, Kalferst, Šotola)

Archeologický výzkum: obdélný mohylový hrob prozkoumal v roce 1936 Rudolf Turek. Půdorysem obdélný mohylový hrob 16,3×13,2×2,0 m obsahoval žárové pohřby několika jedinců (údajně muž, ženy a děti). Nálezy zlomků keramiky jsou uloženy v NM Praha inv. č. 55 687a,b (střep a podstava jedné nádoby).

Datace: RS 2–3, původní datace do závěru časně slovanského období (R. Turek) byla korigována.²

Dokumentace: geodetický plán PÚ Pardubice a KMVČ Hradec Králové listopad 1994, fotodokumentace 11. 4. 1996. Při letecké prospekci 23. 10. 1996 byl zjištěn na poli jihovýchodně od výběžku lesa v ploše rozoraného sídliště z mladší doby kamenné (ppč. 516/1) jeden kruhový rozoraný objekt, velmi pravděpodobně mohylový hrob.

² P. Hejhal referoval na konferenci „Archeologie doby hradištní v Čechách“ konané v Plzni 19.–21. 5. 2004 o revizi keramiky nalezené v obdélné mohyle kopané v poloze II U mohyl v Nadslavi v roce 1936. V. Vokolek zařadil keramiky do období lužické kultury. Střepy se do násypu dostaly při jeho budování, celkový charakter mohyly nadále svědčí spíše o raně středověkém stáří (RS 2–3).

Obr. 8. Nadslav III, okr. Jičín. Největší mohylový násyp. Foto E. Ulrychová

Osídlení v okolí: z pole (ppč. 516) obklopujícího výběžek lesa s mohylovými hroby byl sebrán soubor střepů a kamenných nástrojů z neolitu a střepy z doby hradištní (Ulrychová 2006a NZ).

Prameny: NZ ARÚ AV ČR čj. 1821/1936, 2132/1947 (R. Turek).

Literatura: Píč 1888, 353–354; Turek 1954–1956, 115–119; Sigl – Vokolek 1984, 80; Zeman 1976, 129. Zápis do ÚSNKP podán v roce 1997.

12. Nadslav IV

Pomístní název: Bortovna, Bártův sklep.

Ppč.: 388.

Poloha: na okraji plošiny mírně skloněné k jihu do široce rozevřené krajiny okolí řeky Mrliny, 378–379 m n. m.

Popis: mohyly zachované 2, narušené 1, zkoumané 1, nejisté 2–3. Největší násyp (I) byl prořat středem lesní cestou, zachovaný průměr 12 m, výška 0,8 m. Jihozápadně od násypu I leží okrouhlý násyp II průměru 5,5–6,0 m a výšky 0,6 m. Východně od narušeného násypu I pak násyp III průměru 9 m a výšky max. 0,3 m. Asi 17,5 m jihozápadně od násypu I (směrem k násypu II) nejistý násyp průměru asi 5 m.

Poslední kontrola stavu: 7. 5. 2005, bez dalšího narušení.

Archeologický výzkum: Píč 1888 uvádí výzkum mohyly s kamenným jádrem a jednou nádobkou.

Dokumentace: geodetické zaměření PÚ Pardubice a OMaG Jičín 9. 4. 1997, fotodokumentace 11. 4. 1996.

Datace: předpoklad RS.

Literatura: Píč 1888, 353–354; Sigl – Vokolek 1984, 80 (zde chybně ppč. 488).

Návrh k zápisu do ÚSNKP podán v roce 1997.

13. Nadslav V

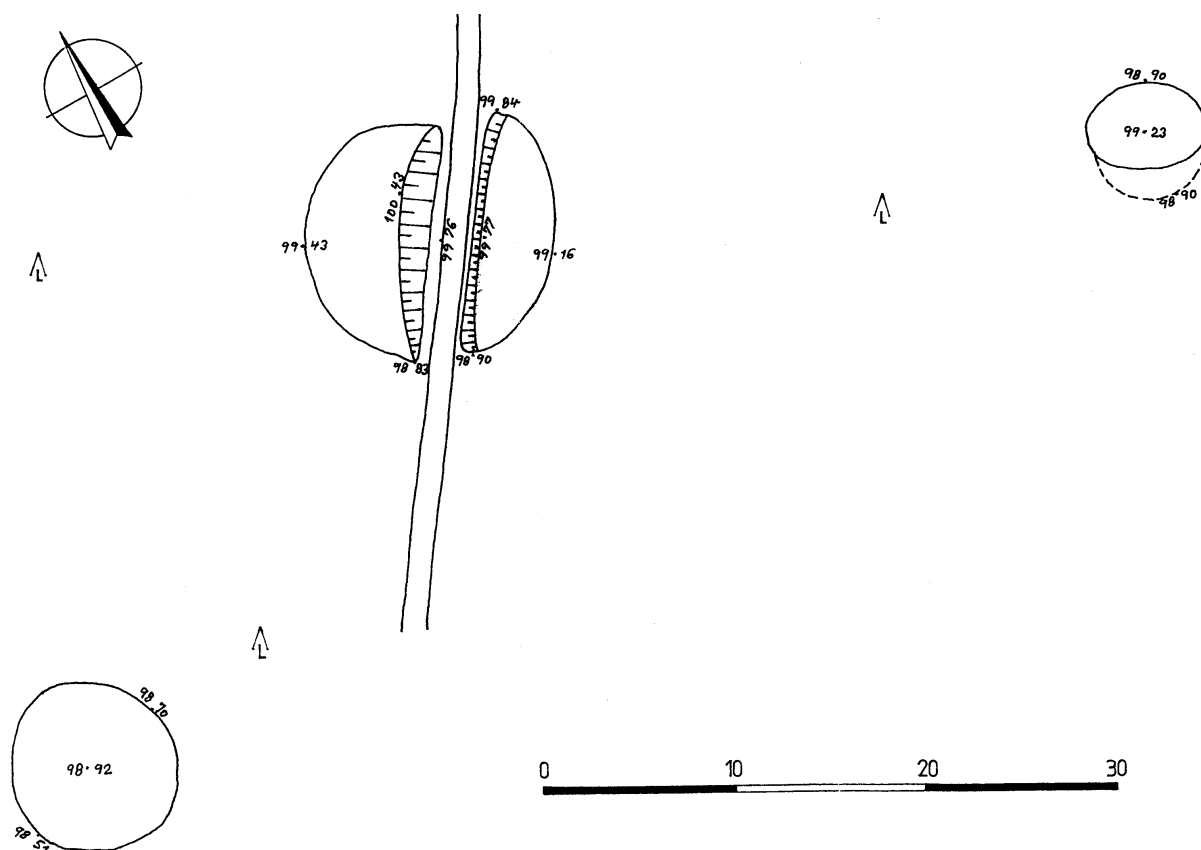
Pomístní název: U cesty do Štidel, Vysoký les.

Ppč.: 180a.

Poloha: mírný svah k jihozápadu a k cestě (silnici) do osady Štidla, 378 – 379 m n. m.

Popis: mohyly zachované 0, narušené 0, zkoumané 3. Na uvedeném místě nebyly již zjištěny žádné mohylové násypy.

Archeologický výzkum: dvě mohyly rozkopány hrabětem Ervinem Schlikem a nadlesním Hoffmannem na počátku 20. století. V jedné mohyle nalezeno údajně 4 až 5 nádob ve střepích a zlomky lidských kostí. V další literatuře uváděn počet prokopaných mohyl mezi jednou a třemi. Nálezy (14 střepů a lidské kosti) byly uloženy v M Jičín (k 1899, před 1990 ztraceno). Mezi nálezy z násypu údajně i broušený kamenný nástroj z neolitu, prostor mezi Nadslaví a Střevačí je rozsáhlým opakovaně osídlovaným areálem v mladší době kamenné.

Obr. 9. Nadslav IV, okr. Jičín. Geodetické zaměření mohylového pohřebiště (Památkový ústav v Pardubicích 1997, Benešová, Javůrek, Matoušková, Ulrychová)

Datace: neurčena.

Literatura: Šnajdr 1891; Píč 1888, 353–354; týž 1909, 29, Zpráva 1899; Šnajdr 1891.

Osídlení v okolí poloh Nadslav I–V: popelnicová pole doby bronzové – Rakov, bronzová sekera (HaB), raný středověk – Rakov RS 4, Střevač RS 2, RS 3 starší, RS 3 mladší, RS 4.

14. Nečas

Pomístní název: Perna (Perno).

Ppč.: 604/1.

Poloha: v rovině v severním okraji lesa, 214–215 m n. m.

Popis: mohyly zachované 9, narušené 0, zkoumané 0, nejisté – několik. Mírně až výrazně oválné násypy, největší přibližně kruhový násyp III měří 24×22 m, jeho přibližná výška je 1, 3 m, nejmenší násyp VI je oválný 12×8 m, jeho výška přibližně 0,6 m.

Poslední kontrola stavu: 20. 11. 2005, bez narušení.

Dokumentace: geodetické zaměření PÚ Pardubice a OMaG Jičín 18. 4. 2001, fotodokumentace 21. 3. 2001 a 2. 11. 2001.

Datace: neurčena.

Literatura: nepublikováno.

Osídlení okolí: popelnicová pole doby bronzové – Budčeves, bronzový hrob (?) HaB2, raný středověk – jihovýchodně od mohylového pohřebiště narušeno v roce 1834 řadové kostrové pohřebiště (RS 4 starší), Budčeves sídliště RS 4 (starší).

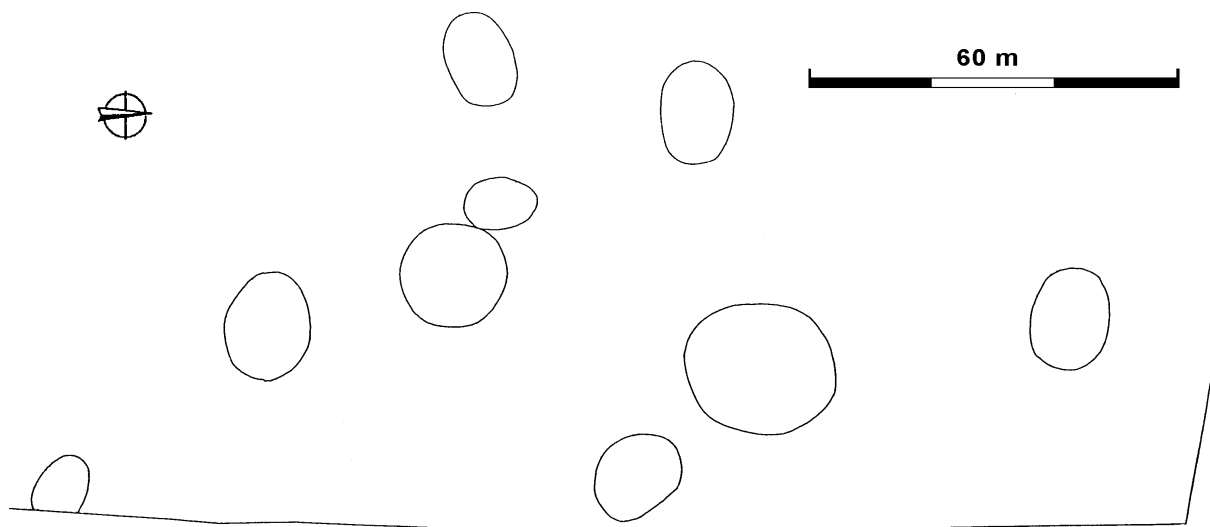
Poznámka: mohylové pohřebiště (ležící při hranici Středočeského kraje) objevil náhodně 15. 3. 2001 V. Čtverák. Návrh k zápisu do ÚSNKP podán v roce 2001.

15. Prachov I

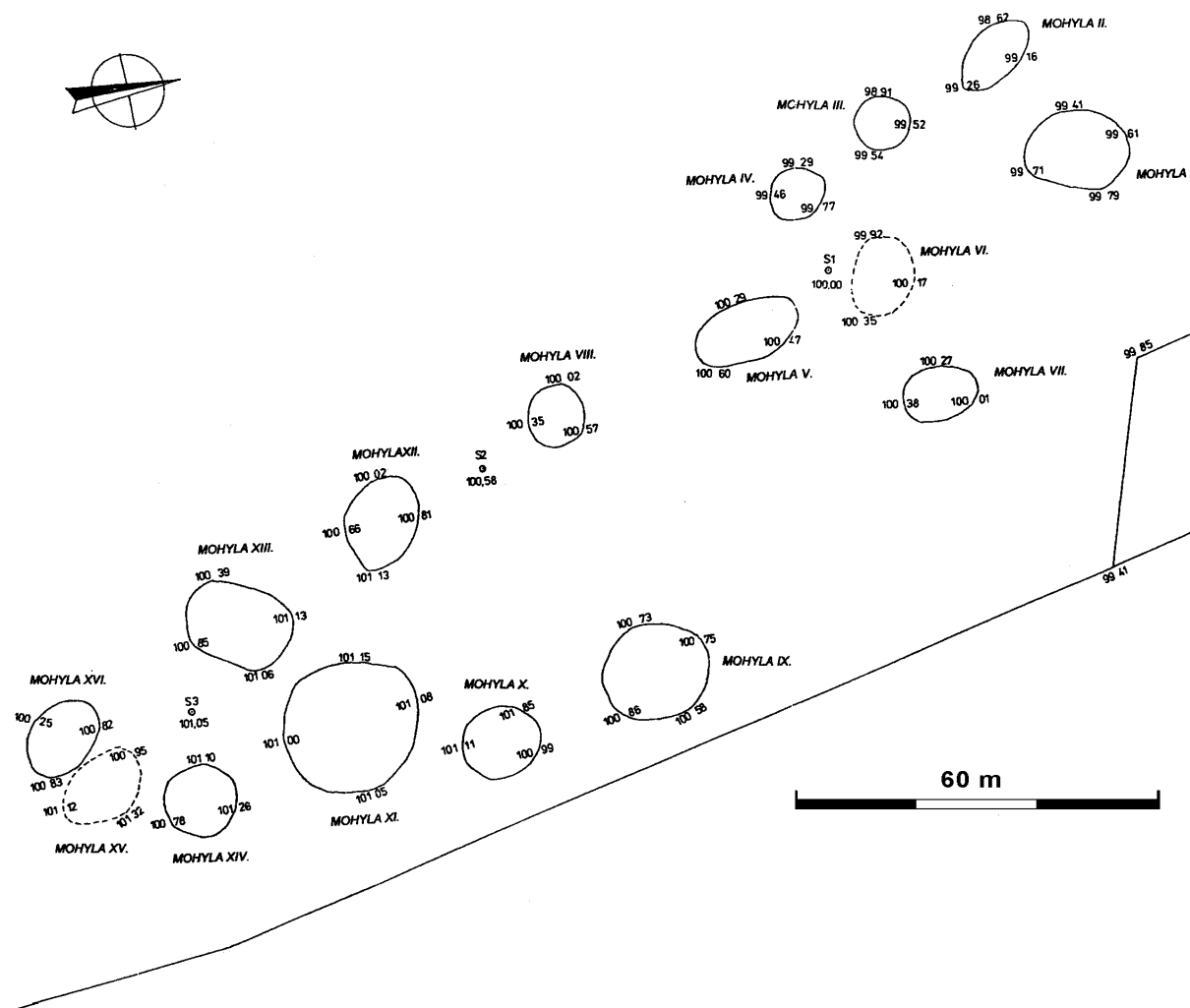
Pomístní název: Mršinec.

Ppč.: 74.

Poloha: na skalní plošině, 398 m n. m.

Obr. 10. Nečas, okr. Jičín. Schematický plán mohylového pohřebiště
(podle geodetického zaměření – Památkový ústav v Pardubicích 2001, Adámková, Matoušková, Ulrychová)

Obr. 11. Slatiny, okr. Jičín. Geodetické zaměření mohylového pohřebiště
(Památkový ústav v Pardubicích 2000, Adámková, Matoušková)

Popis: mohylové hroby I–III (výzkum 1925): I průměr 6 m, výška 0,48 m, v násypu kamenná vrstva, v ní hradištní střepy, násep II průměr 7 m, výška 0,6 m, v násypu „skládané“ pískovcové kameny, mezi nimi střepy, kosti, uhlíky, násep III – popis výzkumu není zachován. Nálezy z hrobu III uloženy v NM Praha inv. č. 55 490–496, násep IV byl oválný 5,5×4,3 m, „špičatý“, přisýpaný ke dvěma skalkám, v něm pouze žernov (uložen v NM Praha inv. č. 55 497).
Archeologický výzkum: R. Turek v roce 1925 a 1936 prokopával všechny patrné násypy, z toho tři byly mohylovými hroby.

Dokumentace: NZ ARÚ AV ČR čj. 3034/1941; 5268/1941.

Datace: RS 2.

Literatura: Turek 1946, 121–125; týž 1954–1956, 121, 147.

Osídlení v okolí: Prachov (Pod Mouřenínem) sídliště RS 2, 2/3.

Poznámka: Na skalní plošině mohou být ještě zachovány i žárové hroby bez zachovaného mohylového násypu.

16. Prachov II

Pomístní název: Pod Přivýšinou.

Ppč.: 82/1.

Poloha: jihovýchodní svah skalního hřbetu Přivýšina, u cesty do Brad, nadmořská výška přibližně 394–400 m.

Popis: jeden mohylový hrob, průměr násypu 5×5,5 m, výška přibližně 1 m.

Archeologický výzkum: R. Turek 1941 – žárový pohřeb, v násypu dřevo, pod pohřbem kulturní vrstva pozdní doby bronzové

Datace: ?

Literatura: Turek 1946, 126–127, 162; týž 1954–1956, 121.

17. Slatiny

Pomístní název: les pana Samohrda (?).

Ppč.: 1088.

Poloha: podél okraje plošiny nad svahem západu do otevřené krajiny, 290 m n. m.

Popis: mohyly zachované 16, narušené 0, zkoumané 0, nejisté 2. Celkem 16 zachovaných mohylových násypů v řadě severojižního průběhu. Největší je téměř kruhový násyp průměru 21 m a výšky přibližně 0,8 m, nejmenší průměru 7,5 m a výšky do 0,5 m. Kruhové a oválné násypy dosahují výšky 0,3–0,7 m. V okolí násypů jámy a notvary vzniklé těžbou písku. Kumulativní mohyly (?) II (rozměry 16×6 m) a V (18×9 m).

Poslední kontrola stavu: 20. 11. 2005, bez narušení.

Dokumentace: geodetické zaměření PÚ Pardubice a OMaG Jičín 22. 3. 2000, fotodokumentace 18. 6. 1997, 2. 2. 1999.

Datace: neurčena.

Prameny: NZ ARÚ AV ČR čj. 1018/1930, 1106/1930 (A. Martínek), 1304/1930 (V. Samohrd, J. Krejčí, A. Martínek), 799/1932 (J. Böhm), 1664/1935, 1817/1935 (A. Martínek).

Osídlení v okolí: popelnicová pole doby bronzové – Volanice (okřín), Žeretice (depot bronzů Ha B), Slatiny (pohřebiště Slatinky, sídliště – pískovna), raný středověk – Liběšice RS 3, RS 4, Nemyčevy RS 4 mladší, Volanice RS 3 mladší, RS 4, Žeretice RS 3 starší.

Poznámka: byly ověřeny všechny starší zprávy o mohylách na nejméně dvou místech (dvě a jedna mohyla). V pásu lesů severojižního průběhu mezi Jičíněvsi a Liběšicemi zjištěny mohyly pouze ve Slatinách na jediném výše uvedeném místě (ppč. 1088).

Návrh k zápisu do ÚSNKP podán v roce 1997.

18. Slavhostice I

Pomístní název: Pod hradištěm.

Ppč.: 207/1.

Poloha: na okraji plošiny nad svahem k západu do otevřené krajiny, 291 m n. m.

Popis: mohyly zachované 2, narušené 1, zkoumané 0, nejisté 0. Mohylový násyp u cesty (I) průměru 15 m a výšky 1 m je narušený vkopem, kolem násypu podél dvou třetin obvodu zachován příkop šířky až 0,6 m. Násyp II je malý průměru 7×6 m, výška 0,3 m. Násep III (nejvýchodnější) má průměr 13×10 m, výšku 1,1 m.

Poslední kontrola stavu: 4. 10. 2006, bez dalšího narušení.

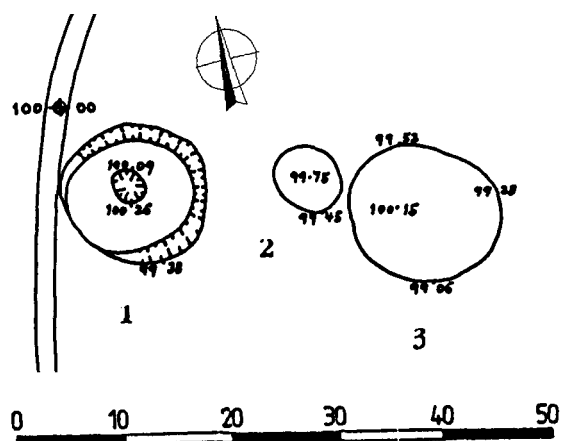
Dokumentace: geodetické zaměření PÚ Pardubice a OMaG Jičín 21. 3. 2000, fotodokumentace 2. 2. 1999.

Datace: neurčena.

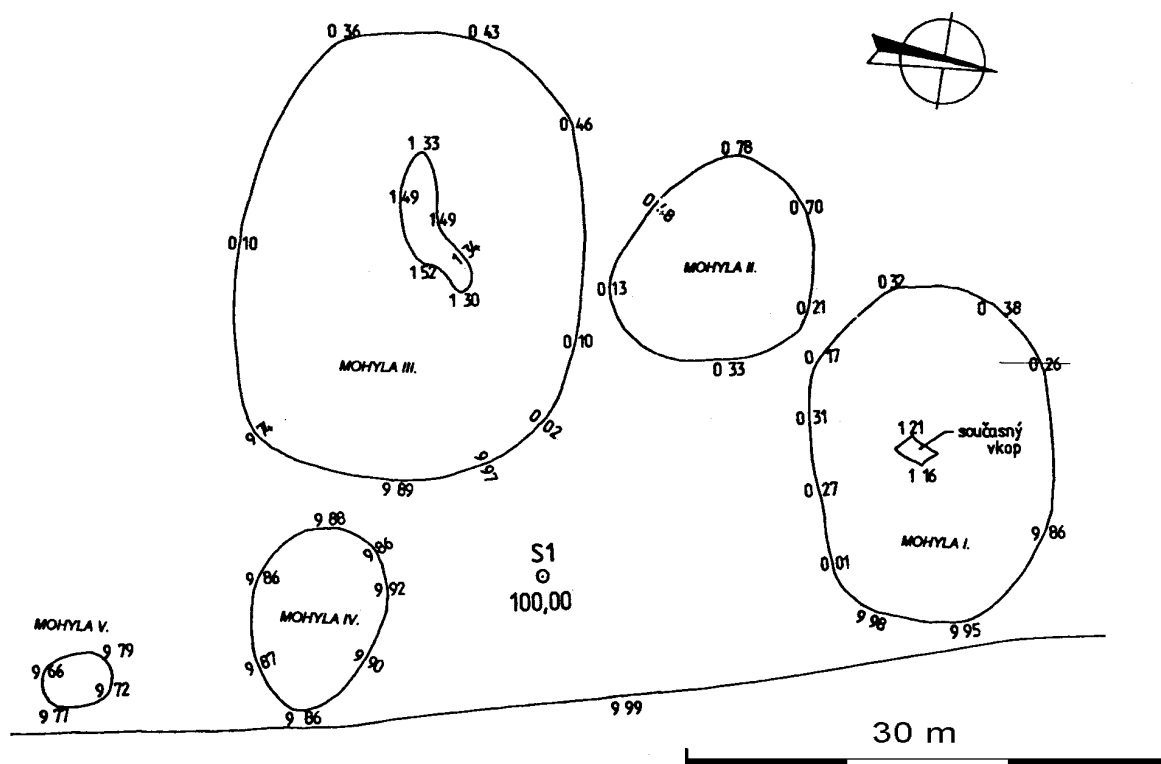
Literatura: Čtverák – Ulrychová 2001, 380–381, obr. 9A.

Osídlení v okolí: pravděpodobně mohyly jedné z fází fortifikace Češov (popelnicová pole doby bronzové, raný středověk).

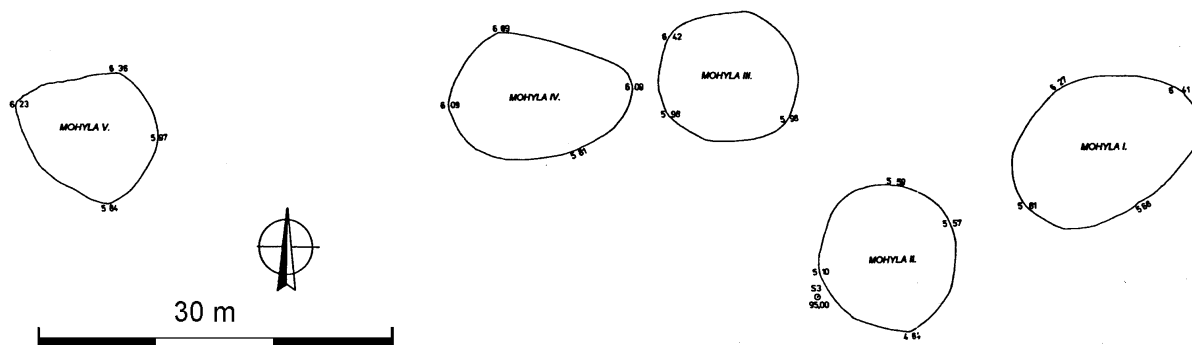
Návrh k zápisu do ÚSNKP podán v roce 1997.

Obr. 12. Slavhostice I, okr. Jičín. Geodetické zaměření mohylového pohřebiště (Památkový ústav v Pardubicích 1997, Benešová, Javůrek, Matoušková, Ulrychová)

Obr. 13. Slavhostice IIa, okr. Jičín. Geodetické zaměření mohylového pohřebiště (Památkový ústav v Pardubicích 2000, Adámková, Matoušková)

Obr. 14. Slavhostice IIb, okr. Jičín. Geodetické zaměření mohylového pohřebiště (Památkový ústav v Pardubicích 2000, Adámková, Matoušková)

19. Slavhostice IIa

Pomístní název: U tarasů.

Ppč.: 195/1.

Poloha: v rovině mezi plošinami č. 2 a č. 3, nadmořská výška 305–306 m.

Popis: mohyly zachované 3, narušené 2, zkoumané 0, nejisté 5. Celkem 5 zachovaných násypů. Násep I oválný, velikost 14,5×19,5 m, výška 1,35 m, na vrcholu obdélný vkop. Násep II kruhový na ploše 11×12 m, výška 0,7 m. Oválný násep III na ploše 24×18 m, zachovaný do výšky 1,75 m byl na vrcholu narušen vkopem (roku 2002). Násep IV leží v okraji lesa, je zachovaný na ploše 4×3 m do výšky 0,3 m. Násep V je oválný velikosti 7,5×10 m a výšky 0,4 m.

Poslední kontrola stavu: 4. 10. 2006, bez dalšího narušení.

Dokumentace: geodetické zaměření PÚ Pardubice a OMaG Jičín 21. 3. 2000, PÚ Pardubice a KMVČ Hradec Králové 10. 4. 1997 (dva objekty).

Datace: neurčena.

Literatura: Čtverák – Ulrychová 2001, 380–381, obr. 9B.

Osídlení v okolí: pravděpodobně mohyly jedné z fází fortifikace Češov (popelnicová pole doby bronzové, raný středověk).

20. Slavhostice IIb

Pomístní název: U tarasů.

Ppč.: 195/1.

Poloha: jižně od obdélného násypu č. 3 na mírném svahu k jihu, 305 m n. m.

Popis: mohyly zachované 5, narušené 0, zkoumané 0, nejisté 3–5. V řadě východozápadního průběhu zachováno celkem 5 oválných mohylových násypů přibližně stejné velikosti (nejmenší průměru 12 m, největší 17×12 m) a výšky (0,6–0,8 m).

Poslední kontrola stavu: 4. 10. 2006, bez narušení.

Dokumentace: geodetické zaměření PÚ Pardubice a OMaG Jičín 21. 3. 2000.

Datace: neurčena.

Literatura: Čtverák – Ulrychová 2001, 382, 381 obr. 9C.

Osídlení v okolí: pravděpodobně mohyly jedné z fází fortifikace Češov (popel. pole d. bronzové, raný středověk).

Poznámka: jihovýchodně odtud u polní cesty bylo v roce 1965 patrných několik mohylových násypů.

Návrh k zápisu do ÚSNKP podán v roce 2001.

21. Soběraz

Ppč.: 502.

Poloha: v mírném východním svahu nad vodotečí východně od obce na malé plošině, 320 m n. m.

Popis: při letecké prospekci byl dokumentován rozoráný mírně oválný objekt ležící přibližně ve středu ppč. 502 a plochy sídliště z mladší doby kamenné, průměr objektu velmi přibližně 20×25 m.

Datace: kultura se šňurovou keramikou (?), z obce pochází kamenný sekeromlat téže datace (M Jičín inv. č. 384) nalezený „v hrobě se skrčenou kostrou“.

Literatura: Ulrychová 1998a, 208; Kalferst – Prostředník 1993, 27.

Osídlení v okolí: ze sousedního katastrálního území Dřevěnice pocházejí další kamenné sekeromlaty (ŠK) a zprávy o narušených kostrových hrobech.

22. Sukorady

Pomístní název: „Pařezák“.

Ppč.: 380.

Poloha: v okraji lesa jižně od osady Kouty, 261 m n. m.

Popis: mohyly zachované 11, narušené 1, zkoumané 0, nejisté několik. Dvě řady mohyl přibližně východozápadního směru. Kruhové či mírně oválné, největší násyp (IV) průměru 16,5 m, nejmenší (III) průměru 6 m, zachovány do výšky 0,4–0,7 m, násyp IV byl narušen nedlouho před 4. 9. 2003 asi 30 cm hlubokým obdélným vkopem plochy 50×50 cm.

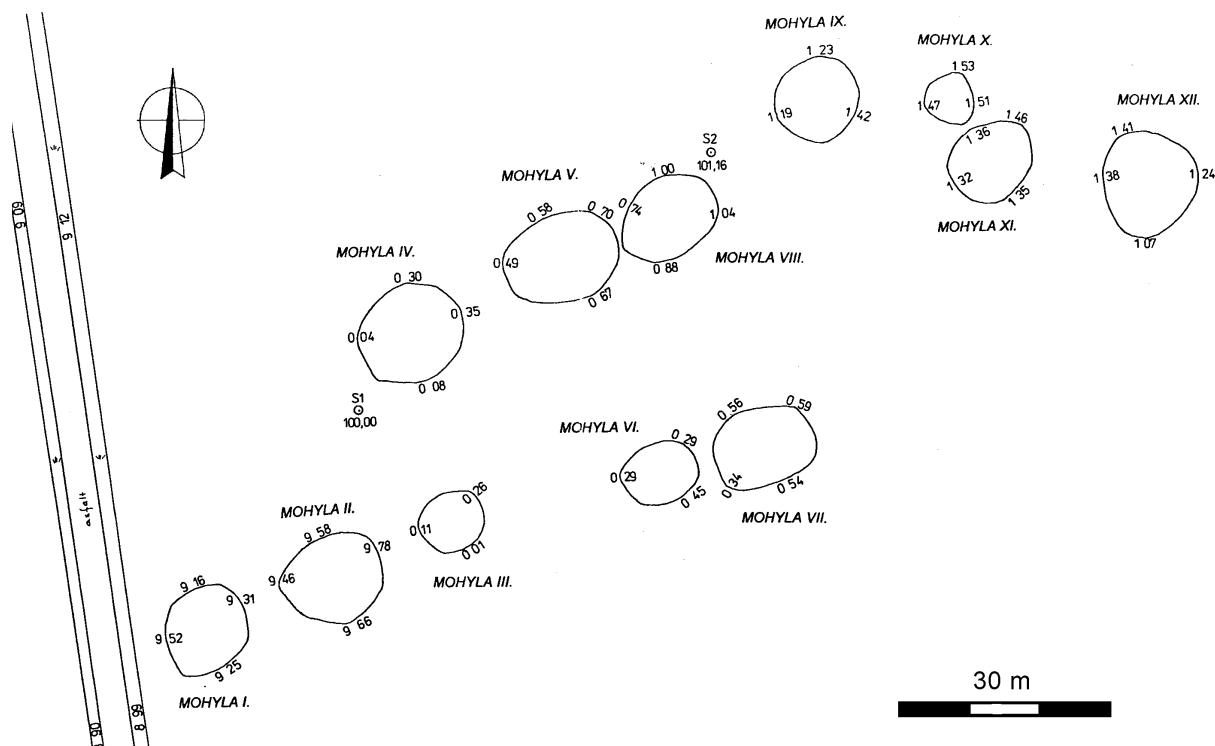
Poslední kontrola stavu: 20. 11. 2005.

Dokumentace: geodetické zaměření PÚ Pardubice a OMaG Jičín 21. 3. 2000, fotodokumentace 26. 11. 1996, 6. 5. 1998.

Datace: neurčena.

Literatura: nepublikováno.

Osídlení v okolí: raný středověk – Bašnice na více místech RS 4, Bříšťany RS bez bližšího určení, Dolní Dobrá Voda, Horní Dobrá Voda RS 3, RS 4, Milovice RS 4 mladší.

Obr. 15. Sukorady, okr. Jičín. Geodetické zaměření mohylového pohřebiště (Památkový ústav v Pardubicích 2000, Adámková, Matoušková)

Poznámka: vzhledem k blízkosti středověkého hrádku Vysoká východně od mohylového pohřebiště bylo toto mohylové pohřebiště považováno za zaniklou středověkou ves.
Návrh k zápisu do ÚSNKP podán v roce 1997.

23. Velešice

Pomístní název: Panský les.

Ppč.: 69.

Poloha: v okraji lesa v rovině, 277 m n. m.

Popis: mohyly zachované 5, narušené 1, zkoumané 3, několik nejistých. Zachováno celkem 6 mohylových hrobů ve skupině poblíž sebe. Všechny násypy mírně oválné, velikost 11×12 m až 18×12 m do výšky 0,8 m. Násep III byl narušen v květnu 2003 dvěma vkopy přibližně 0,5×0,3×0,3 m.

Poslední kontrola stavu: 20. 11. 2005.

Dokumentace: geodetické zaměření PÚ Pardubice a KMVČ Hradec Králové 2. 4. 1996, fotodokumentace 2. 4. 1996.

Datace: z výkopů J. Koudelky 1908 jeden střep v M Nový Bydžov (inv. č. 3418) umožňuje dataci do RS 3 starší.

Prameny: Tašina 1936 (NZ).

Literatura: Turek 1954–1956, 123 (4 mohyly).

Osídlení v okolí: sídliště z 2. poloviny 9. století na poli severně u kostela Nanebevzetí Panny Marie ve Velešicích.

Poznámka: pokračováním tohoto pohřebiště je mohyla Vysoké Veselí I a pravděpodobně i Vysoké Veselí II. Při letecké propekcí (J. Kalferst) bylo dokumentováno několik zaniklých mohylových hrobů na poli západně od Panského lesa.

Návrh k zápisu do ÚSNKP podán v roce 1997.

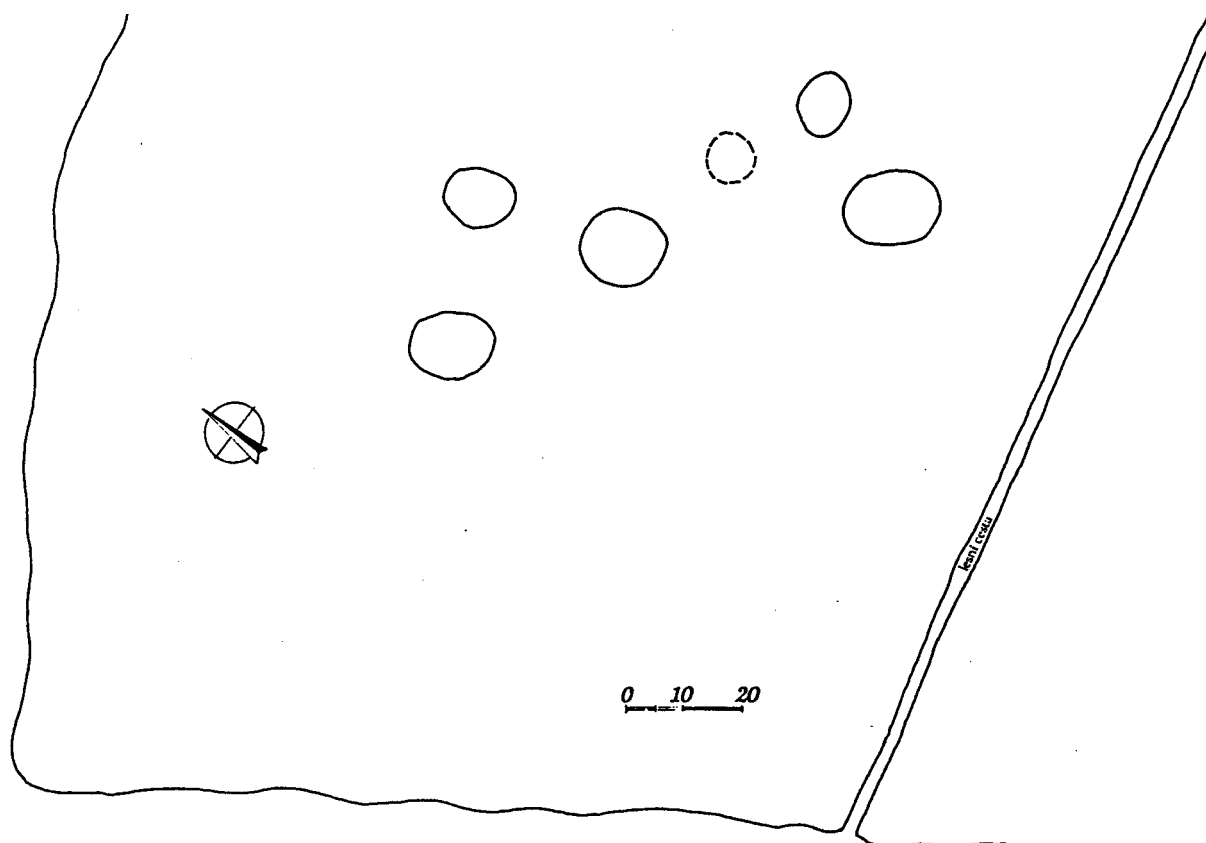
24. Volanice

Pomístní název: Bažantnice.

Ppč.: ?

Poloha: návrší přibližně 530 m západně od severozápadního okraje intravilánu Volanice – kóta 284,6 m n. m. severně od samoty Patřim, v roce nálezu zalesněno.

Popis: mohylové pohřebiště, roku 1861 nález nádoby, střepu, železného zámku (?), 1868 popis mohylového pohřebiště.

Obr. 16. Velešice, okr. Jičín. Geodetické zaměření mohylového pohřebiště (Památkový ústav v Pardubicích 1996, Benešová, Javůrek, Kalferst, Šotola)

Obr. 17. Velešice, okr. Jičín. Největší mohylový násyp. Foto E. Ulrychová

Datace: ? Z ppč. 275 polohy Bažantnice pochází mladohradištní stěp (starší fáze) uložený v M Nový Bydžov, inv. č. 5711.

Literatura: *Anonym 1861*, 180; *Smolík 1868–1869*, 237; *Sklenář 1992*, 271.

Poznámka: letecká prospekce katastru Volanic je zatím negativní.

25. Votuz

Téměř celý tzv. jeřický mohylník ležel a jeho zachovaná část leží na katastrálním území Votuze (okr. Jičín). Několik mohyl prokopaných před rokem 1905 a v roce 1925 leželo na katastru obce Třebovětice.

Pomístní název: Třešňovka (ppč. 79), Duchňoves (ppč. 65, 68/1, 68/2, 69), ppč. 81/1.

Poloha: svah k jihu, místo širokého rozhledu, nadmořská výška zachované části (ppč. 81/1 les) 310–328 m.

Popis: mohyly zachované 13, narušené 0, zkoumané nejméně 26, nejisté 1. V západním okraji lesa zachováno celkem 13 mohylových násypů. Kruhové či mírně oválné zachovány na ploše od 7,5×9 m po 11×13,5 m, výška max. 1 m. Možné pohřby v nižších částech terénu pod oranými plochami (Třešňovka) a v okolí skupiny zachovaných mohylových pohřbů na ppč. 81/1.

Poslední kontrola stavu: 10. 9. 2005, bez narušení.

Původní počet mohylových hrobů: na počátku 20. století přibližně 200 objektů, v roce 1924 ještě 120 mohyl, v roce 1960 zachováno 80 mohylových hrobů.

Archeologický výzkum: na ppč. 68 stále patrné mírné zvlnění pole, v letech 1902, 1904 a 1907 zde prokopáno celkem 7 mohylových hrobů, v roce 1924 prokopáno 5 a pracovníky muzea v Hořicích 4 mohylové hroby. Téhož roku bylo prokopáno muzeem hradeckým 6 dalších mohylových hrobů. Na ppč. 79 byl dokumentován výzkum narušeného mohylníku a v letech 1960–1963 (Vokolek – Rataj) 12 mohyl. Současně byly čtyři mohylové hroby prokopány a dokumentovány. V několika (nejméně dvou) hliněných násypech kamenný kryt nad žárovým pohřbem. Výzkum M Hradec Králové 1960–1963 (V. Vokolek).

Datace: mohylové hroby zkoumané 1960–1963 do mladší fáze středního stupně lužické kultury, nálezy: skleněné diskovité korálky (světle modré), keramika, bronz: jehlice, náramek, jantar, uložení: M Hradec Králové, NM Praha (starší výkopy), M Hořice.

Literatura: *Černý 1925*; *Píč 1905*, 281–282; *Vokolek – Rataj 1964*; *Vokolek 1962*, 74–79; *Venclová 1990*, 20–27, 50–51.

Dokumentace: geodetické zaměření ARÚ AV ČR Praha a KMVČ roku 1964, fotodokumentace 24. 4., 30. 4., 3. 12. 1996

Osídlení v okolí: popelnicová pole doby bronzové – Březovice, pohřebiště Ha B, Jeřice, polohy I–VIII, sídliště HaA–HaB, Třebovětice poloha I, sídliště.

Návrh k zápisu do ÚSNKP podán v roce 1997.

26. Vršce I

Pomístní název: Podháj.

Ppč.: 768, 769/2.

Poloha: v okraji lesa u silnice Vršce – Kopidlno, severní okraj mírného svahu k jihovýchodu, místo širokého rozhledu, 282 m n. m.

Popis: mohyly zachované 11, narušené 2, zkoumané 2, nejisté 10. V okraji lesa zachováno celkem 13 mohylových hrobů. násypy jsou mírně oválné, velikost – největší 16×10 m, nejmenší průměru 6,5 m, výška max. 0,5 m. Kumulativní mohyla (?) – největší v centrální poloze zachované části pohřebiště (rozměry 17×10 m). Západně od této skupiny mohylových hrobů na ploše louky (ppč. 761/3) byly při letecké i pozemní prospekci (5. 11. 1996, 21. 10. 1997) vegetačními příznaky zjištěny nejspíš již zaniklé mohylové násypy (asi 8 objektů). V roce 1948 bylo zjištěno ještě 24 mohylových hrobů v poloze I–III (poloha IV tehdy neznáma).

Poslední kontrola stavu: 27. 4. 2005, bez dalšího narušení.

Archeologický výzkum: 18.–22. května 1948 prokopány dva mohylové hroby (M. Šolle). Revizi situace po narušení mohylového pohřebiště stavbou lesní cesty provedl M. Lutovský.

Datace: RS 3 (starší).

Dokumentace: geodetické zaměření PÚ Pardubice a KMVČ 2. 4. 1996, fotodokumentace 5. 11. 1996, 2. 2. 1999

Literatura: *Sobota 1948* (NZ); *Šolle 1948* (NZ); *Turek 1954–1956*, 136; *Lutovský 1989*, 216

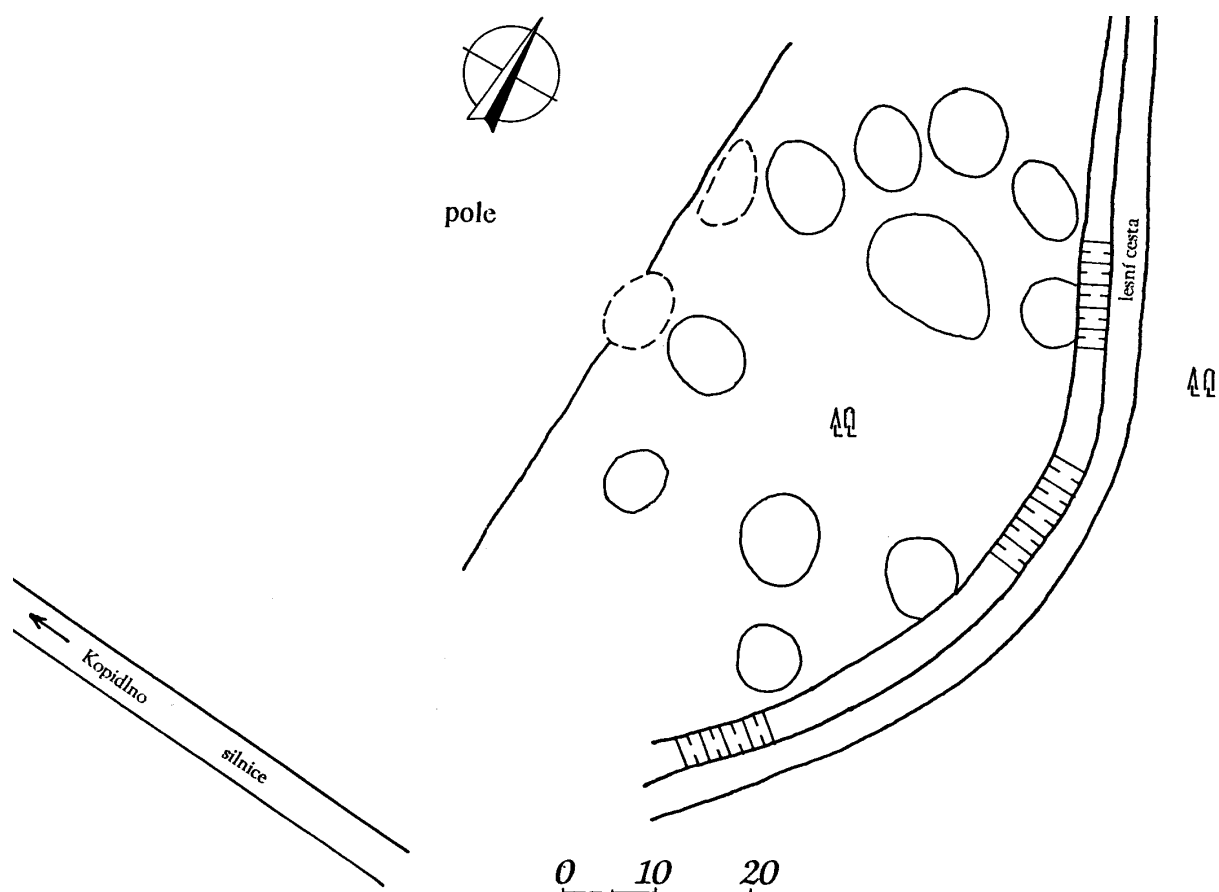
27. Vršce II

Pomístní název: Pševeský les.

Ppč.: 753.

Poloha: okraj plošiny strmě spadající k severu a mírně se svažující k jihu, 277 m n. m.

Popis: osamocený velký násyp, mírně oválný, rozměry 13,5×15,5 m, výška přibližně 1,2 m, v jejím bezprostředním okolí nejsou patrné další objekty.

Obr. 18. Vršce I, okr. Jičín. Geodetické zaměření mohylového pohřebiště (Památkový ústav v Pardubicích 1996, Benešová, Javůrek, Kalferst, Šotola)

Obr. 19. Vršce II, okr. Jičín. Největší mohylový násyp. Foto E. Ulrychová

Poslední kontrola stavu: 27. 4. 2005, bez narušení.

Datace: neurčena.

Dokumentace: geodetické zaměření PÚ Pardubice a K MVČ 2. 4. 1996, fotodokumentace 17. 9. 1997, 2. 2. 1999.

Literatura: viz Vršce I.

28. Vršce III

Pomístní název: U louky.

Ppč.: 764/3.

Poloha: okraj hřbetu strmě spadajícího k severu do otevřené krajiny, 278 m n. m.

Popis: dva mohylové hroby, oválné násypy 8×6 a 7×5,5 m, výška 0,5 m.

Poslední kontrola stavu: 27. 4. 2005, bez narušení.

Datace: neurčena.

Dokumentace: geodetické zaměření PÚ Pardubice a OMaG Jičín 10. 4. 1997, fotodokumentace 17. 9. 1997, 11. 2. 1998.

Literatura: viz Vršce I.

29. Vršce IV

Pomístní název: Zadní kaluž.

Ppč.: 748.

Poloha: v rovině na okraji hřbetu prudce se svažujícího k severu do otevřené krajiny, 283 m n. m. J. Siegel lokalizoval tuto mohylu na k. ú. Cholenice.

Popis: pod plotem lesní školky zachován jeden mírně oválný násyp, jeho plocha uvnitř oplocení odkopána asi o 50 cm, velikost celého násypu 19,5×21,5 m, max. výška 0,8 m, v bezprostředním okolí nejsou patrné žádné další násypy, na dohled (východně) je velký násep (poloha III).

Poslední kontrola stavu: 27. 4. 2005, bez dalšího narušení.

Datace: neurčena.

Dokumentace: geodetické zaměření PÚ Pardubice a OMaG Jičín 10. 4. 1997, fotodokumentace 4. 3., 17. 9. 1997, 11. 2. 1998.

Prameny: Siegel 1956 (NZ).

Osídlení v okolí (pro všechny polohy): popelnicová pole doby bronzové – Slavhostice sídliště HaA–HaB, žárové hroby (kravín), kadlub (HaA), střepy, nádoba HaB, raný středověk – Slavhostice RS 3 starší, RS 3 mladší, RS 4 starší, RS 4 mladší, Vršce RS 4 (vše spíše sídlištní nálezy), Slavhostice RS 3 hrob.

Návrh k zápisu do ÚSNKP pro všechny čtyři polohy podán v roce 1997.

30. Vysoké Veselí I

Pomístní název: Zádušní les.

Ppč.: 452/2.

Poloha: v rovině při křižovatce lesních cest, 280 m n. m.

Popis: mohyly zachované 0, narušené 1, zkoumané 0, nejisté 2. Narušená mohyla má mírně oválný násyp s nepravidelnou šachtou hlubokou 0,5–0,7 m uprostřed, velikost 8×11×0,7 m, v okolí již nejsou patrné dva další publikované mohylové hroby.

Poslední kontrola stavu: 20. 11. 2005, bez dalšího narušení.

Datace: neurčena.

Dokumentace: geodetické zaměření PÚ Pardubice a K MVČ 2. 4. 1996, fotodokumentace 2. 4. 1996.

Prameny: Tašina 1936 (NZ).

Osídlení v okolí: raný středověk – Bašnice na více místech RS 4, Bříšťany RS bez bližšího určení, Dolní Dobrá Voda, Horní Dobrá Voda RS 3, RS 4, Milovice RS 4 mladší.

Osídlení v okolí: popelnicová pole doby bronzové – Vysoké Veselí (katolický hřbitov) sídliště HaB, Velešice dvorec HaB, zlomek bronzového srpu, raný středověk – Velešice sídliště RS 3 starší až RS 4 mladší včetně, Vysoké veselí RS3, RS4 sídliště, pohřebiště (?).

Návrh k zápisu do ÚSNKP podán v roce 1997.

31. Vysoké Veselí II

Pomístní název: Panský les.

Ppč.: jižní okraj 452/2 u cesty ppč. 656.

Poloha: v rovině u cesty jeden mohylový hrob, pravděpodobně patří k mohylovému pohřebišti Velešice, 280 m n. m.

Popis: oválný násep obklopený podél jihovýchodního obvodu příkopem, velikost 14×8,5 m, výška 0,4 m, max. šířka příkopu 0,5 m.

Poslední kontrola stavu: 20. 11 2005, bez narušení.

Datace: neurčena.

Dokumentace: geodetické zaměření PÚ Pardubice a KMVČ 2. 4. 1996, fotodokumentace 2. 4. 1996.

Prameny: *Tašina 1936* (NZ).

Osídlení v okolí: popelnicová pole doby bronzové – Vysoké Veselí (katolický hřbitov) sídliště HaB, Velešice, dvorec HaB, zlomek bronzového srpu, raný středověk – Velešice sídliště RS 3 starší až RS 4 mladší včetně, Vysoké veselí RS 3, RS 4 sídliště, pohřebišťe (?).

32. Zámostí I

Pomístní název: Holý vrch.

Ppč.: 165/12.

Poloha: severní část skalního hřebene, 390–398 m n. m.

Popis: celkem 19 mohylových hrobů, kostrové pohřby pod násypy č. II–VII, X, XII–XV, žárové pohřby pod násypy č. VIII–IX, XI, XVI–XX, nálezy: keramika, vědro, ostruhy, prsten, náušnice, nože, skleněné perly a další nálezy, uložení NM Praha.

Archeologický výzkum: J. Haken, R. Turek 1925, 1935–1936, 1941.

Datace: RS 3 (9. století).

Dokumentace: v publikaci a NZ (Turek)

Literatura: *Turek 1946*, 78–113, 160–161, 167–172; *týž 1954–1956*, 121, obr. 19, 20.

Osídlení v okolí: hradiště Prachovské sedlo, hradiště Hrádky.³

33. Zámostí II

Pomístní název: Pod Kozím hřbetem.

Ppč.: 165/10.

Poloha: jižní svah Kozího hřbetu, přibližně 426–430 m n. m.

Popis: prokopány 4 mohylové hroby se žárovými pohřby, nálezem keramika, fragment železné šipky (?), štípaný kamenný nástroj, uloženo v NM Praha.

Archeologický výzkum: J. Haken, R. Turek 1925, 1935–1936.

Datace: RS 2.

Dokumentace: v publikaci a NZ (Turek).

Literatura: *Turek 1946*, 114–120, 160, 167–172; *týž 1954–1956*, 121.

Osídlení v okolí: Pařezská Lhota (u pramene Vičeslávky) sídliště RS 2.

34. Židovice

Pomístní název: Kostřice.

Ppč.: 231/2.

Poloha: na okraji plošiny nad výrazným svahem k severu do otevřené krajiny, 270 m n. m.

Popis: tři nenarušené nepravidelně okrouhlé mohylové násypy, od západu k východu: násep I je téměř kruhový na ploše průměru 15 m, výška 0,8 m, násep II je oválný na ploše 12,5×14 m, výšky 0,5 m, násep III je největší na ploše 23×24 m, výšky 0,9 m.

Poslední kontrola stavu: 4. 9. 2003, bez narušení.

Datace: neurčena.

Dokumentace: geodetické zaměření PÚ Pardubice a OMAg Jičín 8. 4. 1997, fotodokumentace 26. 11. 1996.

Prameny: *Siegel 1956* (NZ uložena pod lokalitou Kopidlno).

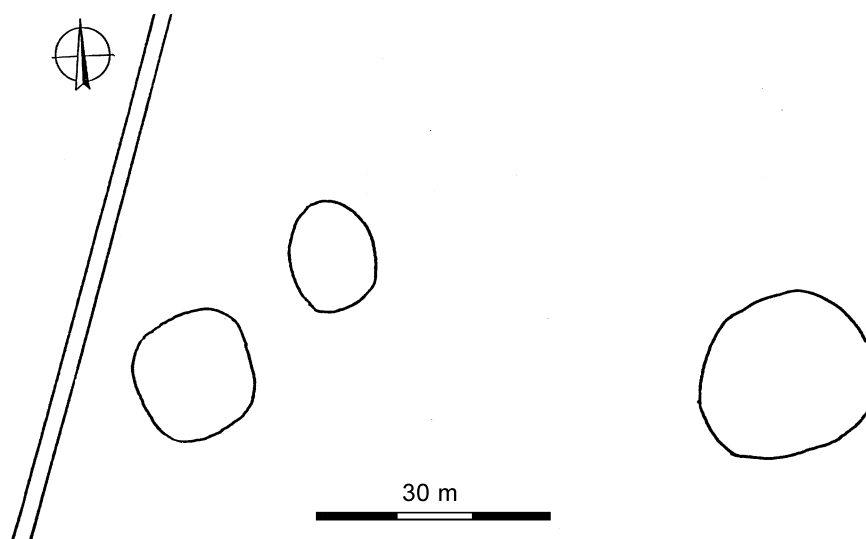
35. Dobšín (okres Mladá Boleslav)

Pro úplnost a předpokládanou souvislost s osídlením ve sledovaném regionu je nezbytné uvést i mohylové pohřebišťe v Dobšíně.

Západně od ostrožného hradiště v poloze Poráň (k.ú. Vesec U Sobotky, okres Jičín) bylo v roce 1996 objeveno mohylové pohřebišťe (5 zachovaných, jedna zničená a jedna nejistá mohyla, *Lutovský – Waldhauser 1991*).

Na ostrožně Poráň bylo zjištěno polykulturní osídlení uvnitř opevněné plochy (neolit, pozdní doba bronzová, popelnicová pole doby železné, raný středověk 1–4, vrcholný středověk). Stavba fortifikace je datována do pozdní doby bronzové. Osídlení nositeli kultury lužické nebylo prozatím prokázáno. Mohylové pohřebišťe lze datovat buď do pozdní doby bronzové nebo do období středohradištního.

³ Pouze jedince pohřbené pod násypy na Holém vrchu (mladší část pohřebišťe) lze považovat za stavitele hradiště Hrádky a Prachovské sedlo (*Lutovský 1984*, II, 10; *Čtverák – Ulrychová 2003*, 502–503).

Obr. 20. Židovice, okr. Jičín. Schematický plán mohylového pohřebiště (podle geodetického zaměření – Památkový ústav v Pardubicích 1997, Benešová, Javůrek, Matoušková, Ulrychová)

KOMENTÁŘ

Slovanským mohylovým pohřebištím ve střední Evropě se dlouhodobě věnuje Michal Lutovský. Jeho práce shrnují sumu poznatků zjištěných při archeologických výzkumech mohyl (zejména v jihočeské oblasti) a zachovaných raně středověkých mohylových pohřebištích v české kotlině a střední Evropě (např. Lutovský 1984; 1987; 1989a; 1990; 1996; Lutovský – Tomková 1994). V těchto pracích jsou citovány i výsledky archeologicky zkoumaných a datovaných pohřebištích na Jičínsku.

Velikost mohylových pohřebištích – současný stav: 1 (Vršce II) až 16 objektů (Bašnice).

Původní počty mohylových hrobů: Votuz a okolí (tzv. jeřický mohylník) až 200 objektů, mohylová pohřebiště jihovýchodně od fortifikace Česov 100–120 objektů, Nadslav I 30–40 hrobů. Nejčastěji desítky mohyl.

Místa dlouhodobého pohřbívání v době hradištní: Bystřice I, Nečas – obě nejspíš od 9. století do závěru doby hradištní.

Poloha: V místech širokého rozhledu (např. Bystřice II, Keteň, Nadslav IV, Slavhostice I, IIa, IIb, Velešice); na okraji plošiny nad svahem k severu (Bystřice, Kopidlno, Mlázovice, Vršce všechny polohy); na okraji plošiny nad svahem k západu (Bukvice, Slatiny, Slavhostice I); na okraji plošiny nad svahem k jihu (Kovač, Nadslav IV).

Úspořádání mohylových pohřbů: Převažují skupiny (předpoklad pohřbů bez násypů v okolí mezi zachovanými násypy), řady – Kopidlno, Nadslav I, Nadslav IV, Slatiny, Slavhostice IIb, dvě řady v Sukoradech-Koutech.

Velikost mohylových násypů: Nejmenší průměru 5–6 m, největší až 25–25,5 m (Bystřice I), výška do 1,2 m (Vršce II). Desítky zanikajících a již zaniklých mohylových násypů v okolí zachovaných objektů. Obdélný půdorys dvou násypů v Nadslavi III, obvykle okrouhlé či oválné půdorysy násypů.

Počet pohřbených jedinců, ritus: Obvykle jeden jedinec (Zámostí I, II), více jedinců (?) Nadslav III (žárový ritus). Žárové i kostrové pohřby, změna ritu zjištěna na pohřebišti Holý vrch v Prachovských skalách (Zámostí I).

Úprava pohřbu: M. Lutovský (1984, 28) uvádí pro východočeskou oblast jako typické spodní násypy. Příkopy kolem násypů časté. Dřevo vymezené místo s pohřbem a hrobovou výbavou (Nadslav, Zámostí).

Hrobová výbava: Nejčastěji jen keramika, bohatší pohřby pouze v Zámostí I (železné ostruhy, skleněné perly, stříbrný derivát hrozníčkovité náušnice, bronzový prsten).

Dokumentace: Všechna mohylová pohřebišť (s výjimkou nejpozději objeveného v Bukvici a Konecchlumí) byla geodeticky zaměřena a byla provedena jejich fotodokumentace.

Datace: Kultura se šňůrovou keramikou (? Soběraz), kultura lužická (Votuz, Prachov II), raný středověk (Bašnice, Nadslav III, Prachov I, Velešice, Vršce I, Zámostí I a Zámostí II). Datace neurčena u 25 mohylových pohřebišť.

Kumulace mohylových pohřebišť: V západní polovině sledovaného regionu se mohylová pohřebišť soustředí na třech místech. Prvním je areál Prachovských skal (pohřebišť na katastrech Prachov a Zámostí). Ta byla hřbitovy obyvatel skal v mladší či pozdní době bronzové a starší a střední době hradištní. Druhým místem kumulace mohylových pohřebišť je prostor mezi Nadslaví, Bystřicí a Bukvicí. Obě tyto skupiny mohylových pohřebišť leží v místech nad 300 m n. m. Na jihu nížinné části okresu je v západovýchodním pásu zachováno 15 mohylových pohřebišť. Jejich část leží přímo na češovské tabuli nebo západně od ní. Východní část tohoto pásu mohylníků je ve Velešicích a Vysokém Veselí. Tato pohřebišť mohou souviset s hradištěm Češov a hradištěm Velešice, včetně dvorce z pozdní doby bronzové v jeho areálu.

OCHRANA MOHYLOVÝCH POHŘEBIŠŤ

Po ukončení dohledávání, identifikace a dokumentace archeologických nemovitých památek Jičínska prováděném plošně mezi lety 1996 a 2001 byly zhotoveny návrhy k zápisu těchto objektů do Ústředního seznamu kulturních nemovitých památek. Mezi návrhy podanými na MK ČR v roce 1997 byla i všechna zachovaná mohylová pohřebišť s výjimkou Bukvice a Nečasu objevených později. S doporučením tehdejšího ředitele Archeologického ústavu AV ČR Petra Sommera byly všechny návrhy k zápisu mohylových pohřebišť předány příslušnému pracovišti Akademie věd ČR, které je postoupilo Ministerstvu kultury ČR. To údajně zahájilo několik řízení již v roce 1998. Žádná oficiální informace (např. o přijetí návrhů nebo zahájení řízení) však nebyla zhotoviteli návrhu, ARÚ Praha nebo příslušnému úřadu státní správy do léta roku 2006 podána. Důvodem opakované urgencye zápisu právě mohylových pohřebišť (prostřednictvím bývalého Okresního úřadu v Jičíně a znovu i tehdejšího Památkového ústavu Pardubice) byla torzovitost jejich zachování a ohrožení zvýšenou a velmi často nešetrně prováděnou těžbou dřeva. Současně s tím byly všem stavebním úřadům, stavebním komisím a majitelům lesů okresu Jičín předány informace o archeologických nemovitých památkách (tedy i mohylových pohřebišťích) zachovaných na jejich pozemcích a na území jejich působnosti jako podklady pro jejich ochranu.

Mohylová pohřebišť zachovaná právě na Jičínsku jsou stále mimo jakoukoli právní ochranu. Je pouze na iniciativě archeologa a jeho kontaktech s pracovníky Lesů ČR a dalšími majiteli lesů, zda budou tyto již nepočtené památky zachovány. Vzhledem k jejich rychlému zániku v první polovině 20. století je alarmující, že velká část zachovaných mohylových pohřebišť je dosud nedatovaná, protože nebyla předmětem archeologického výzkumu.

Přestože Česká republika přistoupila v roce 2000 k tzv. Maltské konvenci (Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy), která se již stala součástí českého právního řádu, byla ochrana mohylových pohřebišť (a nejen jich) zápisem do ÚSNKP prozatím zcela neprůchodná. Ochrana archeologických nemovitých památek závisí tak stále na osobní iniciativě terénních archeologů a stále není úkolem Národního památkového ústavu k tomuto účelu zřízenému. Je třeba zdůraznit, že archeologické nemovité památky nepotřebují ke svému zachování žádné finanční prostředky.

Při projednávání stavebních a dalších do terénu zasahujících aktivit se v průvodních zprávách objevuje i bod „ochrana památek“. Přitom se vychází z oficiálního seznamu pouze zapsaných nemovitých kulturních památek. Z Jičínska jsou mezi nimi pouhé čtyři objekty (hradiště). Ostatní archeologické nemovité památky (v počtu 119 objektů), které nejsou zapsány v tomto seznamu, paradoxně památkami nejsou, přestože zde existují – v případě mohylových pohřebišť na Jičínsku – tisíc a tři tisíce let (k tomu také Čtverák – Lutovský – Slabina – Smejtek 2003, 23–24).

V závěru roku 2006 MK ČR konečně oznámilo zahájení správního řízení o prohlášení mohylových pohřebišť Bašnice a Bystřice (a tvrziště Holovousy-Chloumky) kulturní památkou. Dalších 23 návrhů včetně mohylových pohřebišť musí být znovu zcela nově zhotoveno vzhledem k potřebné aktualizaci údajů a mapových podkladů.

Stav mohylových pohřebišť je nezbytné neustále kontrolovat, mít přehled o těžebních aktivitách v místech výskytu mohylových hrobů a při provádění těžby dřeva být na místě. Jinak tyto nenahraditelné památky velmi brzy zmizí.

ZÁVĚR

Na ploše okresu Jičín bylo zjištěno 34 míst se zaniklými a zachovanými mohylovými hroby. Jedna další lokalita (Dobšín, okr. Mladá Boleslav) nejspíš souvisí s osídlením výšinné opevněné polohy Poráň u Vesce.

Jeden zaniklý mohylový hrob (Soběraz) lze snad datovat do období kultury se šňůrovou keramikou, další pohřebiště do kultury lužické (Votuz), pohřebiště v Bystřici I pravděpodobně rovněž do mladší až pozdní doby bronzové (poloha v blízkosti hradiště Sedliště/Hřmenín datovaného do stupně HaB). Stejný předpoklad platí i pro dvě mohyly v blízkosti hradiště v Konecchlumí, mohylové pohřebiště v blízkosti hradiště Poráň a podle nálezů keramiky i pro polohu I a II v Nadslavi. Do hradištního období byly datovány mohylové hroby v areálu Prachovských skal (Prachov I, Zámostí I, II), dále v Bašnici, v Nadslavi v poloze I (část) a III, ve Velešicích a ve Vrščích v poloze I. Ostatní mohylová pohřebiště nejsou zatím datována.

PRAMENY

- Siegel, J. 1956:* Cholenice (okres Jičín). NZ ARÚ AV ČR Praha, čj. 3365/1956.
Sobota, F. 1948: Vršce, o. Jičín. NZ ARÚ AV ČR Praha, čj. 3246/1948.
Šolle, M. 1948: Vršce, o. Jičín. NZ ARÚ AV ČR Praha, čj. 3161/1948, 3501/1948, 3731/1948.
Tašina, A. 1936: Velešice, o. Sběř, okr. Jičín. NZ ARÚ AV ČR Praha, čj. 1071/1936.
Ulrychová, E. 2006: Nadslav, o. Střevač, okr. Jičín. NZ ARÚ AV ČR Praha, čj. 10 641/2006.
Ulrychová, E. 2006a: Nadslav, o. Střevač, okr. Jičín. NZ ARÚ AV ČR Praha, čj. 10 640/2006.

LITERATURA

- Anonym 1861:* Zpráva o schůzkách archeologického sboru Musea království Českého, Památky archeologické 4, 179–180.
Cechner, A. 1909: Soupis památek historických a uměleckých v politickém okresu Novopackém. Praha.
Černý, J. V. 1878–1881: O starožitnostech z doby předhistorické na Libáňsku, Památky archeologické 11, 127–132.
Černý, J. V. 1880: O starožitnostech Libáňska, Památky archeologické 10, 822–823.
Černý, J. V. 1925: Mohyly u Jeřic, Pod Zvičinou 5, 84–86.
Čtverák, V. – Lutovský, M. – Slabina, M. – Smejtek, L. 2003: Encyklopedie hradišť v Čechách. Praha.
Čtverák, V. – Ulrychová, E. 2001: Komplex Češov (okr. Jičín) – fenomén v české archeologii? Archeologie ve středních Čechách 5, 365–404.
Čtverák, V. – Ulrychová, E. 2003: Prachovské skály na úsvitě... Prostor Prachovských skal – místo vyhledávané od pravěku po novověk, Archeologie ve středních Čechách 7, 475–507.
Drenko, Z. 1966: Tuř, o. Jičín, Bulletin záchranného oddělení 3, 1965.
Kalferst, J. – Prostředník, J. 1993: Nálezy kultury se šňůrovou keramikou ve východních Čechách, Pojizerský sborník 1, 16–47.
Lutovský, M. 1984: Mohyly u západních Slovanů. I, II. Diplomová práce. Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou FF UK Praha.
Lutovský, M. 1987: Hodnotová kritéria slovanských mohyl (ke kritice archeologického pramene), Zprávy Československé společnosti archeologické 32, 3–14.
Lutovský, M. 1989: Vršce, okr. Jičín, Výzkumy v Čechách 1986–1987.
Lutovský, M. 1989a: Územní rozšíření slovanských mohyl ve střední Evropě. K problému mohylových oblastí, Archeologické rozhledy 41, 59–74.
Lutovský, M. 1990: K některým problémům vypovídacích schopností raně středověkých mohyl, Archeologické rozhledy 42, 343–361.
Lutovský, M. 1996: Kumulativní mohyla. K problematice raně středověkého pohřbívání, Archeologické rozhledy 48, 113–125.

- Lutovský, M. – Tomková, K. 1994: K problematice nejmladších raně středověkých mohyl v Čechách – pohřebišť u Hlohoviček, Památky archeologické-Supplementum 2 (Mediaevalia archaeologica Bohemica 1993), 86–406.
- Lutovský, M. – Waldhauser, J. 1991: Mohylové pohřebišť v mikroareálu hradiště Poráň ve středním Pojizeří, Archeologické rozhledy 43, 133–137.
- Píč, J. L. 1888: Mužský a jeho okolí v ohledu archaeologickém, Památky archeologické 14, 332–362.
- Píč, J. L. 1905: Starožitnosti země české II. 3. Žárové hroby v Čechách a příchod Čechů. Praha.
- Píč, J. L. 1909: Starožitnosti země české III. 1. Čechy za doby knížecí. Praha.
- Rataj, J. – Vokolek, V. 1964: Lužický mohylník v Jeřicích, Archeologické rozhledy 16, 20–27.
- Sigl, J. 1969: Bašnice, o. Jičín, Bulletin záchranného oddělení 6, 1968.
- Sigl, J. – Vokolek, V. 1982: Archeologické nálezy v letech 1980–1981, Zpravodaj Krajského muzea východních Čech 9, 5–14.
- Sigl, J. – Vokolek, V. 1984: Nadslav, o. Střevoč, okr. Jičín, Výzkumy v Čechách 1980–81.
- Sklenář, K. 1992: Archeologické nálezy v Čechách do roku 1870. Praha.
- Smolík, J. 1868–1869: Schůze archaeologického sboru Musea království Českého, Památky archeologické 8, 236–238.
- Šnajdr, L. 1891: Počátkové předhistorického místopisu země české a některé úvahy odtud vycházející. Pardubice.
- Turek, R. 1946: Prachovské skály na úsvitě dějin. Praha.
- Turek, R. 1954–1956: Mohyly českých Charvatů, Slavia Antiqua 5, 103–157.
- Ulrychová, E. 1998: Keteň, o. Jičíněves, okr. Jičín, Výzkumy v Čechách 1996–7.
- Ulrychová, E. 1998a: Soběraz, okr. Jičín, Výzkumy v Čechách 1996–7.
- Ulrychová, E. 2000: Dvě halštatská hradiště na Jičínsku (Konecchlumí, Sedliště/Hřmenín). In: Sborník Miroslavu Buchvaldkovi. Most, 261–263.
- Ulrychová, E. 2001: Raněstředověká hradiště na Jičínsku a jejich zázemí. Rkp. disertační práce. Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou FF UK Praha.
- Vencl, S. – Vokolek, V. 1974: Slezskoplatěnická hradiště v Konecchlumí, Archeologické rozhledy 26, 339–347, 421–424.
- Venclová, N. 1990: Prehistoric Glass in Bohemia. Prag.
- Vokolek, V. 1962: Příspěvek k poznání východočeské lužické kultury, Acta musei Reginahradecensis et Pardubiensis B, 4/1, 5–124.
- Vokolek, V. – Rataj, J. 1964: Lužický mohylník v Jeřicích, Archeologické rozhledy 16, 20–27.
- Zeman, J. 1976: Nejstarší slovanské osídlení Čech, Památky archeologické 67, 115–235.
- Zpráva 1899: Zpráva předsednictva musejního spolku v Jičíně. Jičín.
- Zweifelhofer, E. 1927: Přehled nálezů a vykopávek. In: 40 let archeologického a musejního spolku v Hořicích v Podkrkonoší. Hořice v Podkrkonoší, 27–31.

AN INVENTORY OF BARROW CEMETERIES IN THE JIČÍN REGION

A total of 34 sites in the Jičín district have been identified as having either lost or extant barrow burials. The sizes of these cemeteries vary from 1 to 16 barrows. One lost barrow (Soběraz) can be dated to the Corded Ware culture, another to the Lusatian culture (Votuz), and the cemetery at Bystřice I probably likewise to the later or terminal Bronze Age (area close to the Sedliště/Hřmenín enclosure, dated to the Ha B). The same is presumed to apply to the two barrows close to the Konecchlumí enclosure, the barrow field close to the Věsec/Poráň enclosure, and, judging from the ceramics, to Nadslav (areas I, II). An Early Medieval date is assigned to the barrows in the Prachovské skály area (Prachov I, Záměstí I, II) and Bašnice, at Nadslav (area III), at Velešice and at Vršce (area I). The remaining cemeteries have not as yet been dated.

At the present time the Ministry of Culture of the Czech Republic has, in line with an amendment to Act 20/87 Coll., initiated consideration of the listing of the first barrow fields in the Jičín region (Bašnice, Bystřice) as cultural monuments.

EVA ULRYCHOVÁ

REGIONÁLNÍ MUZEUM A GALERIE, VALDŠTEJNOVO NÁMĚSTÍ 1, 506 01 JIČÍN

